

Utfallsrapport Tertial 2 2023

Stockholm Vatten och Avfall AB

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	3
2.	Analys av ekonomisk utveckling.....	7
3.	Måluppföljning	24
Mål 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning		24
2.1	Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxid-lagring	24
2.2	Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	31
2.3	Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen	31
	minskar	31
2.4	Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	32
Mål 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.....		34
3.1	Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	35
3.2	I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	36
3.3	I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	37
3.4	Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	37
3.5	Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden..	38
3.6	Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	39
3.7	Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som	40
	samarbetar internationellt.....	40

1. Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall har ett viktigt samhällsuppdrag vilket innefattar ansvar för stadens avfallshantering, leverans av dricksvatten och ett renat avloppsvatten.

Inom ramen för bolagets viktiga uppdrag arbetar bolaget kontinuerligt med förbättringar, svarar upp mot ställda krav och höjda ambitionsnivåer. Några exempel på detta är den första biolinjen som tagits i bruk inom Stockholms framtida avloppsrening (SFA), tunneln har kommit drygt halvvägs och Nya Östbergatunneln är påbörjad. Inom Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV) är samtliga delprogram igångsatta. Därtill kan de lokala åtgärdsprogrammen läggas, Resursutvinning Stockholm färdigställs under 2024, returpappersinsamlingen, matavfallsobligatoriet och tolv stycken entreprenörsbyten med goda reklamationsnivåer som andra exempel på vad bolaget tillsammans åstadkommer i samverkan både internt och även med andra förvaltningar och bolag.

På grund av det rådande ekonomiska läget med högt ränteläge och hög inflation råder ett stort fokus på ekonomin och bolaget arbetar med att uppnå en god kalkylsäkerhet i projekten. Andra viktiga områden avser arbetet med prognossäkerhet och kostnadsuppföljning i projekten samt hållbarhet och cirkulärt byggande. Bland annat har det genomförts miljörevision i tre projekt och nu ligger fokus på att sprida kunskap och förändra rutiner och arbetssätt utifrån lärdomarna.

Bolaget arbetar kontinuerligt med att utveckla och anpassa bolagets organisation så att den svarar mot uppdraget och kraven. Bolaget fortsätter att satsa på det bolagsgemensamma ledarskapsprogrammet. Under en tvåårsperiod ska samtliga chefer och ledare gå programmet som ett led i att utveckla och stärka ledarskapet på Stockholm Vatten och Avfall.

Avfallsverksamheten:

Bolaget ansvarar via avfallsverksamheten för Stockholms stads avfallshantering.

Arbetet med det kommande insamlingsansvaret för hushållens förpackningar har varit intensivt under perioden. De flesta upphandlingar är nu genomförda och därmed är många avtal på plats för implementering. Förpackningsprojektet i sin helhet går enligt plan och arbetet inför hösten och övertagandet av förpackningsansvaret pågår. Sommarperioden har löpt på bra ur ett insamlingsperspektiv och reklamationsnivåerna är fortsatt låga.

Bolaget ser en tydlig trend av minskat restavfall över tid. Detta kan ses i samband med den ökning av matavfallet som skett under året. Mängden insamlat matavfall har legat högre än motsvarande period under 2022.

Den 1 januari 2024 införs förändringar i avfallsförordningen. Ändringarna innebär bland annat att matavfall ska sorteras och hållas separat från övrigt avfall. Eftersom spillvatten enligt miljöbalken är ett avfall kommer detta att påverka matavfallsskvarnar som är installerade mot ledningsnätet. Oaktat att en fastighetsägare har matavfallsskvarn installerad måste denne därmed även ha ett godkänt system för insamling av matavfall. Bolaget uppskattar att cirka 22 000 hushåll i dag har en matavfallsskvarn installerad, varav cirka 1 000 i villafastigheter. Stockholm Vatten och Avfall reviderar föreskrifter, avfallstaxa samt Kommunala föreskrifter om användandet av den allmänna VA-anläggningen, ABVA, med hänsyn till lagändringen.

Arbetet med framtagande av ny avfallsplan 2025-2030, som antas av kommunfullmäktige och anger vilka mål Stockholm har för avfallet och hur man ska arbeta strategiskt för att nå dit, pågår. Revidering av delmål och åtgärder pågår i enlighet med inriktningsbeslut som fattats i avfallsnämnden. En workshopserie om mål och åtgärder genomfördes innan sommaren där stadens förvaltningar och bolag gavs möjlighet att delta. Arbetet med att revidera och förankra mål och åtgärder kommer att fortgå under hösten. Den stadsövergripande

halvtidsuppföljningen av innevarande avfallsplan 2021-2024 genomfördes under våren 2023. Genomförande och resultat finns dokumenterat. Rapporten kommer att gå som ett anmälningssärende i avfallsnämnden 14 september. Rapporten kommer också att distribueras till förvaltningar och bolag i staden.

Vatten- och avloppsverksamheten:

Bolaget ansvarar för vattenförsörjning och omhändertagande av avloppsvatten och levererar dricksvatten. Vatten och avloppsverksamheten innefattar även skötsel och underhåll av ledningsnäten för vatten och avlopp.

Vatten och avloppsverksamheten påverkas av vädret vilket sommaren påvisade. Sommaren inleddes med högsommarvärme redan i juni och torka, vilket medförde att dricksvattenproduktionen var intensiv. Torkan medförde även uttorkade åkrar, skogsbränder och full svärming av granbarkborre. När värmen lagt sig kom regnen vilket innebar höga flöden in till reningsverken. Belastningen av inflödet har vid ett flertal tillfällen legat långt över kapaciteten vilket i vissa fall lett till bräddning. Bräddning innebär ett tillfälligt utsläpp av avloppsvatten som görs när ett ledningsnät eller ett reningsverk blir överbelastat. Bräddningar har skett vid Henriksdal mestadels av delrenat vatten och några mindre bräddningar efter grovgallren.

Arbetet med underhållsplaner, projekt och renoveringsåtgärder löper på väl och följer i stort de tidsplaner som är satta. På vattenverken är det en utmaning att starta upp fler projekt och åtgärder inom elkraft där flera ställverk och väsentliga delar behöver byggas om för att säkra elkraftförsörjningen. Utmaningarna finns både i att genomföra åtgärder under pågående drift samt den kompetens- och resursbrist som råder inom elkraft i Sverige.

Rekrytering av kritiska kompetenser är en utmaning inte bara inom elkraft utan även inom exempelvis processingenjörer, maskintekniker, automation och instrument med mera. Som ett led i att både stärka attraktiviteten vid rekrytering men även för att behålla kompetens arbetar bolaget med en kompetenstrappa för vissa yrkesgrupper. Kompetenstrappan syftar till att tydliggöra kompetensen och används för intern utveckling av medarbetarna samt visa på möjliga karriärvägar. Trots detta ser verksamheten stora utmaningar avseende att rekrytera seniora medarbetare inom vissa yrkesgrupper, där konkurrensen idag är större då flera organisationer står inför liknande utmaningar med att bygga ut och bygga om sina anläggningar.

På avloppssidan fortgår Stockholms framtida avloppsrenings-projektet (SFA) med en rad aktiviteter i Henriksdal. Utmaningen framöver är framförallt att säkerställa resurser för driftsättningen där stora och komplexa anläggningsdelar ska driftsättas och lämnas över till anläggningen. Resursplanering har påbörjats men behöver intensifieras framöver för att möta kommande behov från projektet under 2024 och framåt.

På dricksvattensidan pågår en rad större aktiviteter inom ramen för Stockholms framtida vattenförsörjning, (SFV), där bland annat de nya kolfiltren på Lovö tagits i drift under våren. Ett stort steg för vattenproduktionen inom SFV-projektet. Dessa möjliggör dels PFAS-avskiljning på delar av Lovö-verket och framförallt en välkomnad kapacitetsökning under de mest kritiska perioderna. Stort fokus under året är förutom utbyggnation, utredningar för att möta det nya dricksvattendirektivet som träder i kraft 2026. Största utmaningen här är gränsvärdena för PFAS4 där det i Mälaren generellt är högre halter än kommande gränsvärde. Utredningar för att såväl på kort som på lång sikt möta kommande krav pågår men är resurskrävande och tar tid att implementera.

Inom kvalitet och miljö pågår arbeten med att utveckla LIMS (labbdatasystem) även för

avloppslaboratoriet samt att ta hand om de förbättringsförslag och avvikelser som det nationella ackrediteringsorganet SWEDAC lämnat vid sitt besök på dricksvattenlaboratoriet. Inom uppströmsarbetet på avloppssidan har tillsyn genomförts på större infrastrukturprojekt, industrier och företag.

Inom uppströmsarbetet på avloppssidan har tillsyn genomförts på större infrastrukturprojekt, industrier och Stockholms Hamnar. Projektering för utbyggnad av det lokala reningsverket hos SRV Återvinning pågår. Stockholms hamnar har genomfört källspårning av silver och resultaten visade att detta inte utgör en stor källa till silver till Stockholm Vatten och Avfalls slam. Inom uppströmsarbetet på dricksvattensidan har stort fokus även varit på PFAS i råvattnet både i Mälaren och i Bornsjön. Här ser bolaget även vikten av reservvattentäkten, Bornsjön, där betydligt lägre halter återfinns i Bornsjön än i Mälaren vilket visar på vikten av ett gott vattenskydd.

Tvättmonsterkampanjen, vars mål bland annat är att vi ska vädra kläderna istället för att tvätta, fylla tvättmaskinen och dosera tvättmedlet rätt, har rullats ut och blivit väl emottagen.

Investeringsverksamheten:

De förändrade marknadsförutsättningarna med höga räntor och råvarupriser medför en risk för höga kostnadsnivåer och större prognososäkerhet.

Avseende exploateringsprojekt ser bolaget en tydlig nedgång och förskjutning i tid av de projekt som ligger i planerings- och genomförandefas. Däremot upplevs att intensiteten ökar i projekt som ligger i tidiga skeden, bolaget styr därför delvis om resurser från genomförandefas till utredningsfas.

Nya ramavtal för schakt- och röranläggningsarbeten har upphandlats och avtalen startar under september. Upphandling av ramavtal för tekniska konsulter och projektering pågår, avtal beräknas vara klara under senare delen av hösten. Arbete med att implementera nya avtal med alla leverantörer kommer vara en prioriterad och tidskrävande uppgift.

Verksamheten har genomfört flera kompetenshöjande insatser bland annat utbildning i projektledning, AMA (Allmän material- och arbetsbeskrivning), entreprenadjuridik och i bolagets projektstyrning.

Styr- och stödverksamheten:

Under andra tertialet har verksamheten fortsatt det intensiva arbetet med att förbereda för det kommande förpackningsinsamlingsansvaret. Det innebär mycket kommunikation till vissa målgrupper, samt framtagande av webblösningar och omfattande skyltning.

Som en konsekvens av att matavfallssortering blev obligatoriskt vid årsskiftet har arbetet med detta varit intensivt inom kundtjänstområdet då många kunder fortsatt att ansluta sig till tjänsten.

Kommunikationsinsatser har bland annat genomförts avseende Pop-up återbruk, mobila miljöstationen, hållbar vattenanvändning samt oönskade ämnen som inte bör tillföras avloppet. Vidare har "Hållbart Stockholm" skickats ut i olika editioner till samtliga målgrupper.

Sommarens tidiga högtryck innebar en mer intensiv kommunikation kring hållbar vattenanvändning. Med lågtryck och ihållande regn mot slutet av sommaren, blev kommunikation om bräddningar central.

Det kommunikativa stödet kring bolagets arbeten och investeringsprojekt har intensifierats. En

förbättrad webb vad gäller projektkommunikation lanserades under våren.

Bolaget har i samband med tertial 1 rapportering implementerat en ny budget- och prognosprocess. Det innebär att bolagets reviderade flerårsplan ligger till grund för bolagets budget i verksamhetsplaneringen för år 2024.

SAGA-projektet (Strategisk Avtalsförvaltning för Goda Affärer) avslutades vid årsskiftet och utförs nu i ordinarie linjeverksamhet. Under perioden hålls utbildning i avtalsförvaltning. Vidare fortsätter Kategoristyrningsprojektet med hög intensitet.

Bolaget ser en utmaning avseende att få fram tillräckligt med resurser för att kunna ta fram hållbarhetskrav i upphandlingar och följa upp hållbarhetskrav under avtalsperioder. I detta arbete ingår även systematisering för att skapa ett effektivt arbetssätt. Bolaget har under perioden deltagit i stadens arbete med att revidera Miljöprogrammet.

Ekonomi

Stockholm Vatten och Avfalls resultat för perioden januari-augusti uppgår till -26 miljoner kronor vilket är 39 miljoner kronor bättre än budget. Helårsprognosen uppgår till -209 miljoner kronor vilket är 73 miljoner kronor sämre än budget.

Intäkterna för VA-taxor är lägre än budgeterat både för perioden och i helårsprognosen beroende på lägre befolkningstillväxt och lägre konsumtion. Kostnaderna är högre än budgeterat bland annat beroende på saneringsarbeten i Mälaren samt generellt högre kostnadsnivåer. Avskrivningskostnader och räntekostnader är samtidigt lägre än budgeterat, bland annat beroende på justerade avskrivningstider.

Investeringsprognosen uppgår till 4 400 miljoner kronor vilket är 150 miljoner kronor högre än budget främst hänförligt till rådande utveckling på index i större entreprenader som påverkar investeringsprognoserna. Se mer under avsnitt 2. Analys av ekonomisk utveckling.

Målpuppfyllnad

Bolaget gör bedömningen att samtliga inriktningsmål uppfylls på helårsbasis. För vissa indikatorer saknas utfall, vilket kompletteras vid årets slut i samband med verksamhetsberättelsen.

I enlighet med stadens instruktioner redovisas analys endast för ej uppnådda indikatorer och/eller aktiviteter. Se mer under avsnitt 3. *Målpuppföljning*.

2. Analys av ekonomisk utveckling

2.1 Resultatsammanställning

Nyckeltal	Utfall	Budget	Prognos
Omsättning	2 398 740	2 389 398	3 607 180
Rörelsekostnader	-1 382 808	-1 346 458	-2 162 475
Avskrivningar	-366 727	-418 352	-583 798
Nedskrivningar			
Personalkostnader	-437 944	-445 177	-665 712
Övriga kostnader	351		3 558
Finansnetto	-235 502	-246 224	-405 694
Resultat efter finansnetto	-23 890	-63 868	-206 941

Investeringar

Nyckeltal			
Nyproduktion	1 788 901		2 734 142
Strategiska investeringar (Ombyggnad)	102 044		155 504
Ersättningsinvesteringar	754 892		984 336
Summa investeringar	2 645 837		3 873 982

Övrigt

Nyckeltal			
Antal anställda	740		
Balansomslutning	29 618 041		

2.2 Analys

Stockholm Vatten och Avfalls resultat för tertial 2 avseende perioden januari till augusti uppgår till -26 miljoner kronor. Resultatet är 39 miljoner kronor högre än budgeterat resultat om -65 miljoner kronor. Det positiva resultatet beror främst på lägre upparbetning av driftkostnader och lägre räntekostnader.

Bolagets helårsprognos för 2023 redovisar ett resultat om – 209 miljoner kronor.

Resultatet är 73 miljoner kronor lägre än budget vilket främst beror på rådande världsläge med ökade kapitalkostnader (stigande räntenivåer), oförutsedd entreprenadkostnad samt ökade priser och indexrelaterade kostnader. Intäkter från VA-verksamheten är något lägre än budget hänförlig till tidigare antaganden om konsumtion och befolkningstillväxt.

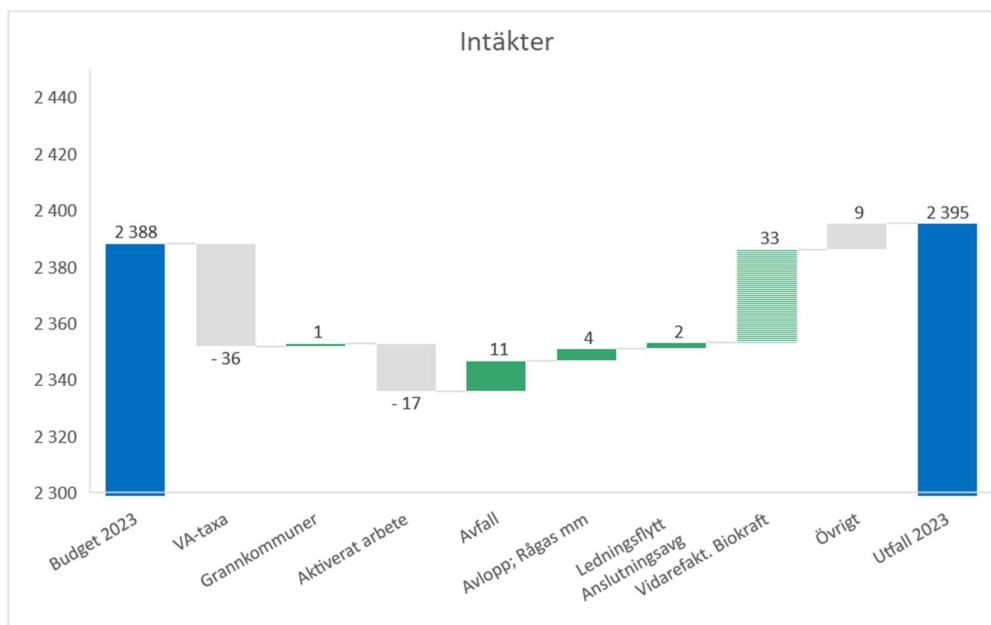
Investeringar för 2023 förväntas landa på 4 400 miljoner kronor vilket är 150 miljoner kronor högre än budget främst hänförligt till rådande utveckling på index i större entreprenader som påverkar investeringsprognoserna bland annat Stockholms framtida avloppsrening (SFA).

2.3 Resultaträkning

(mnkr)	januari-augusti			helår		
	2023	2023	jmf	2023	2023	jmf
	Utfall	Budget	mnkr	Prognos 2	Budget	mnkr
Taxebaserade intäkter	1 880	1 907	-27	2 849	2 866	-17
Övriga intäkter	440	389	50	630	590	40
Summa externa intäkter	2 320	2 296	23	3 479	3 456	23
Aktiverat arbete	75	92	-17	124	142	-18
Summa intäkter	2 395	2 388	7	3 603	3 598	5
Varor/Material/Kemikalier	-105	-89	-16	-159	-136	-23
Entreprenadkostnader	-706	-734	28	-1 114	-1 103	-11
Fastighets- och lokalkostnader	-91	-76	-15	-136	-118	-18
IT-kostnader	-53	-58	5	-86	-88	2
Energikostnader	-124	-126	2	-190	-188	-2
Skadeståndskostnader	-22	-10	-12	-20	-15	-5
Konsultarvoden	-93	-94	2	-168	-149	-19
Inhyrd personal	-32	-33	2	-48	-48	0
Personalkostnader	-437	-445	7	-665	-680	15
Övriga externa kostnader	-158	-126	-32	-241	-199	-42
Summa driftkostnader	-1 821	-1 792	-29	-2 828	-2 724	-104
Driftresultat	574	597	-23	775	874	-99
Avskrivningar	-365	-415	51	-579	-633	54
Finansnetto	-235	-246	11	-406	-378	-28
Summa kapitalkostnader	-600	-662	62	-984	-1 011	26
Resultat efter kapitalkostnader	-26	-65	39	-209	-137	-73
Investeringar	2 647	2 454	193	4 400	4 250	150

Intäkter, utfall tertial 2 2023 (januari-augusti)

Intäkterna för tertial 2 uppgår till 2 395 miljoner kronor vilket är 7 miljoner kronor högre än budget, vilket motsvarar en avvikelse med 0,3 procent.

VA-verksamhetens taxeintäkter är 36 miljoner kronor lägre än budget. De två första tertialen påverkas av en lägre befolkningstillväxt samt ett förändrat konsumtionsmönster.

Grannkommunsintäkter är marginellt högre än budget med 1 miljon kronor, vilket beror på lägre volymer inom vatten men som kompenseras av högre volymer inom avlopp.

Aktiverat arbete är lägre än budget, 17 miljoner kronor, med färre nedlagda timmar på projekt hänförligt till senare rekryteringar till investeringsprojekt.

Avfallsavdelningens taxebaserade intäkter är 11 miljoner kronor högre än budgeterat. Taxebaserade intäkter från hämtningar hos villaverksamheten minskar kraftigt i samband med matavfallsobligatoriet, men kompenseras av ökade intäkter från hämtning av mat- och restavfall.

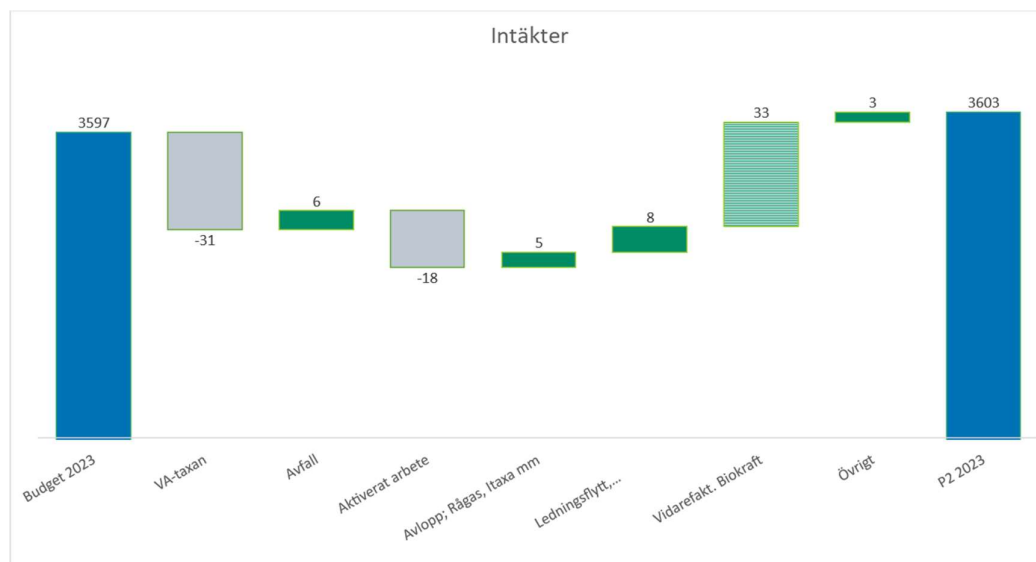
Intäkter för rågas samt ledningsflytt och anslutningsavgifter är totalt 6 miljoner kronor högre än budgeterat.

Vidarefakturerade kostnader till Biokraft, tidigare Scandinavian Biogas Fuels (SBF), är 33 miljoner kronor högre än budget för biogas produktion vilket har motsvarande kostnadsminskning.

Övriga intäkter är 9 miljoner kronor högre än budget och består till stor del av högre intäkter än budgeterat i fakturerade uppdrag.

Intäkter, prognos helår 2023

Intäkterna förväntas uppgå till 3 603 miljoner kronor vilket är 5 miljoner kronor lägre än budget för helåret, vilket motsvarar en avvikelse med 0,2 procent. Verksamheten prognostiserar lägre taxebaserade intäkter från VA-verksamheten samtidigt som vidarefakturerade intäkter är högre än budgeterat.

VA-verksamhetens taxeintäkter förväntas bli 31 miljoner kronor lägre än budget. Konsumtionsmönster ser ut att ha ändrats och befolkningstillväxten är lägre än budgeterade nivåer (0,5 procent i budget jämfört med 0,0 procent i prognosen). Första och andra tertialets volymnedgång är inarbetade i helårsprognosen. Bolaget följer utvecklingen och fortsätter nedgången kan det påverka årets intäkter ytterligare.

Avfallsverksamhetens intäkter är 6 miljoner kronor högre än budgeterat. Taxebaserade intäkter från hämtningar hos villaverksamheten minskar men kompenseras av ökade intäkter för hämtning av mat- och restavfall.

Aktiverat arbete prognostiseras till 18 miljoner kronor lägre än budget, med färre nedlagda timmar på projekt hänförligt till senare rekryteringar till investeringsprojekt.

Intäkter från försäljning av rågas förväntas bli lägre samtidigt som intäkter för industriavloppstaxan förväntas bli högre beroende på periodiseringar från 2022.

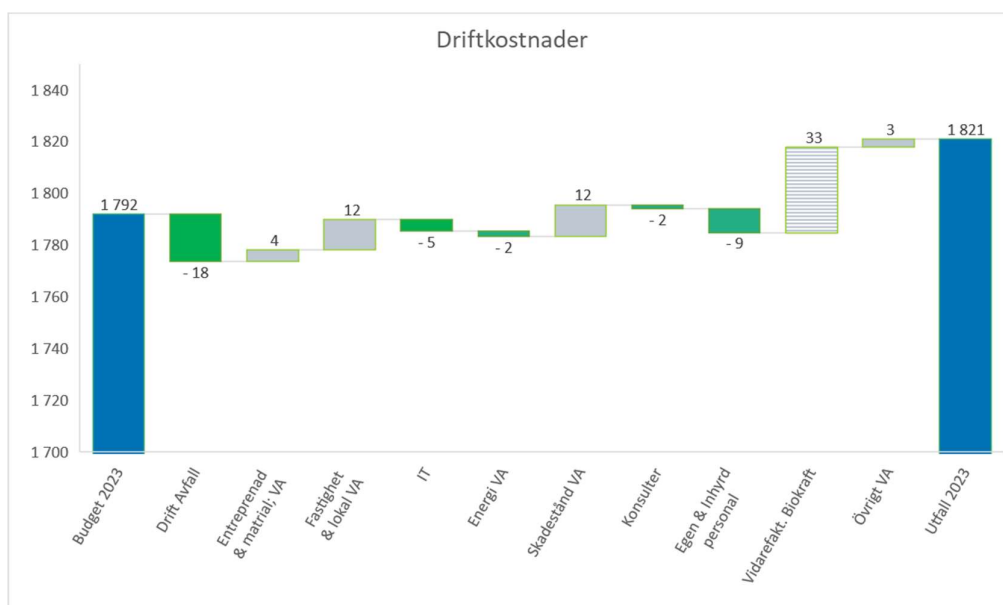
Flytt av ledningsnät på exploateringsfastigheter och anslutningsavgifter prognostiseras bli något högre än budgeterat främst som en effekt av aktiverade projekt i slutet av förra året.

Vidarefakturerade intäkter prognosticeras bli 33 miljoner kronor högre (har motsvarande kostnadsökning) hänförligt till bidrag för biogas produktion till Biokraft.

Intäkter i övrigt är marginellt högre än budget.

Driftkostnader, utfall tertial 2 2023 (januari-augusti)

Driftkostnaderna för perioden januari till augusti uppgår till 1 821 miljoner kronor vilket är 29 miljoner kronor högre än budgeterat, vilket motsvarar en avvikelse med 1,6 procent. Största enskilda kostnadsavvikelsen är vidarefakturerat bidrag till Biokraft på 33 miljoner kronor. I och med att motsvarande intäkt återfinns ger det ingen resultateffekt.

Driftskostnader för Avfall är netto 18 miljoner kronor lägre. Kostnader för påsar och kärl för matavfallet (obligatoriet) ökar med ökade volymer men kompenseras av lägre entreprenadkostnader. Entreprenadkostnaderna är lägre främst tack vare den borttagna förbrännings-skatten (1 januari 2023) samt lägre kostnader för OM (organiskt material).

Entreprenadkostnader inom VA är högre än budget med 4 miljoner kronor främst hänförligt till högre upparbetningsgrad inom entreprenader.

Fastighet- och lokalkostnader är 12 miljoner kronor högre än budget hänförligt till exempelvis indexering av hyror och högre kostnader för reparation och underhåll.

IT-kostnader är lägre än budgeterat hänförligt till lägre upparbetningsgrad än budgeterat samt lägre kostnader för licenser.

Energikostnaderna är lägre än budgeterat då utfallet för perioden inte blev så högt som förväntat.

Skadeståndskostnaderna är 12 miljoner kronor högre än budget på grund av retroaktiva kostnader för de kraftiga regnen 2021 samt reserveringar för 2023.

Konsultkostnader är 2 miljoner kronor lägre än budgeterat hänförligt till periodiseringseffekter jämfört med budget.

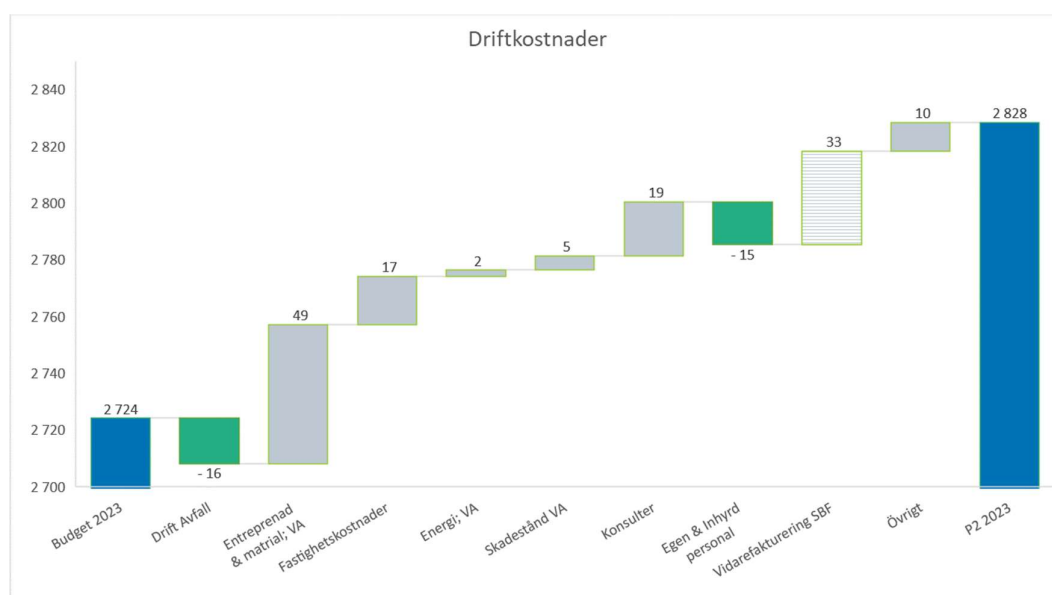
Egen och inhyrd personal är 9 miljoner kronor lägre än budget med anledning av senareläggning av rekryteringar, tjänstledigheter samt lägre utbildningskostnader.

Vidarefakturerade kostnader är 33 miljoner kronor högre än budgeterat vilket motsvaras av motsvarande intäkt.

Övriga kostnader är 3 miljoner kronor högre än budget.

Driftkostnader prognos helår 2023

Driftkostnaderna förväntas uppgå till 2 828 miljoner kronor vilket är 104 miljoner kronor högre än helårsbudgeten, motsvarande en avvikelse med 3,8 procent. Bolaget prognostiserar ökade kostnader för entreprenader, kemikalier, fastighetskostnader och konsulter som följd av rådande läge samt oförutsedd entreprenadkostnad för saneringsarbete Bromma Mälaren. Vidarefakturerade kostnader kompenseras av motsvarande intäkter.

Driftskostnader för Avfall är 16 miljoner kronor lägre än budgeterat trots ökade kostnader för påsar och kärl för matavfallsobligatoriet med ökade volymer samt högre entreprenadkostnader hänförligt till högre inflation och ökat behov av reparationer på återvinningscentraler. Å andra sidan minskar entreprenadkostnaderna tack vare den borttagna förbränningsskatten (1 januari 2023) och, lägre kostnader för OM (organistiskt material).

Entreprenadkostnader och materialkostnader inom VA förväntas bli 49 miljoner kronor högre än budget. Den största avvikelsen är oförutsedd tidigareläggning av saneringsarbeten i Mälaren vid anläggningen i Bromma med 40 miljoner kronor. Detta förväntas även leda till kostnader under nästa år. I övrigt högre kemikaliekostnader och entreprenadkostnader i rådande världsmarknadsläge.

Fastighet- och lokalkostnader är 17 miljoner kronor högre än budget hänförligt till exempelvis indexering av hyror och högre kostnader för reparation och underhåll än budgeterat.

Energikostnaderna är högre än budgeterat främst på grund av högre elpriser och ny betalningsmodell samt något högre fjärrvärmekostnader.

Skadeståndskostnader är något högre än budgeterat hänförligt till de kraftiga regnen 2021 då ärenden som preciserats under 2023 har ett högre utfall än estimat i samband med tidigare bokslut. Osäkerhet råder om årets trend kommer hålla i sig. Bolaget följer utvecklingen noga.

Konsultkostnaderna är 19 miljoner kronor högre än budget, främst hänförligt till satsningar på investeringsstyrning med nytt projektverktyg, större behov inom Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV), projektberedning exploatering samt ökat konsultbehov för utveckling av finansiell uppföljning och prognostisering.

Kostnaderna för egen och inhyrd personal prognostiseras bli 15 miljoner kronor lägre än budgeterat tack vare senareläggning av rekryteringar men även tillsättning av vakanser och tjänstledigheter.

Vidarefakturerade kostnader är 33 miljoner kronor högre än budgeterat vilket dock inte ger någon resultateffekt då dessa kompenseras av motsvarande intäkter.

Övriga kostnader är marginellt högre än budget.

Kapitalkostnader

(mnkr)	januari-augusti			helår		
	2023	2023	jmf	2023	2023	jmf
	Utfall	Budget	mnkr	Prognos 2	Budget	mnkr
Avskrivningar	-365	-415	51	-579	-633	54
Finansnetto	-235	-246	11	-406	-378	-28
Summa kapitalkostnader	-600	-662	62	-984	-1 011	26

Utfall tertial 2 2023 (januari-augusti)

Kapitalkostnader består av avskrivningar och finansnetto vilka uppgår till 600 miljoner kronor för perioden januari-augusti vilket är 62 miljoner kronor lägre än budget. Detta beror främst på justerade avskrivningstider och lägre skuld än budgeterat.

Avskrivningar

Avskrivningarna är 51 miljoner kronor lägre för perioden jämfört med budget. Det beror dels på justerad avskrivningstid för huvudvattenledningar och immateriella tillgångar vilket presenterats i bolagets årsredovisning 2022. Justering var inte var färdigställd vid budget och ger en positiv effekt med 21 miljoner kronor jämfört med budget för perioden. Resterande del avser periodisering av budget samt framflyttade projekt i utfall.

Finansnetto

Bolagets finansnetto består huvudsakligen av kostnadsränta och är 11 miljoner kronor lägre än budget för perioden.

Under de första åtta månaderna 2023 har räntesatsen legat på i genomsnitt 2,01 procent, vilket är i princip linje med budget på 2 procent. Avvikelsen i utfall jämfört med budget beror på lägre skuld som påverkar finansnettot vilket främst förklaras av lägre aktiveringstakt i pågående projekt än i budget.

Prognos tertial 2 2023 (helår)

Kapitalkostnader förväntas uppgå till 984 miljoner kronor vilket är 26 miljoner kronor lägre än helårsbudgetberoende på lägre avskrivningskostnader (justerade avskrivningstider) medan räntekostnader ökar (främst nya räntenivåer).

Avskrivningar

Avskrivningarna förväntas bli 54 miljoner kronor lägre än budget. Skillnaden beror främst på justerad avskrivningstid för huvudvattenledningar och immateriella tillgångar. På helår påverkar detta med 31 miljoner kronor. Resterande del beror främst på framflyttad aktivering av pågående projekt.

Finansnetto

Bolagets finansnetto består huvudsakligen av kostnadsränta på koncernskulden gentemot Stockholms stad. All upplåning sker hos stadens internbank, som även estimerar framtida räntenivåer, som i sin tur har genomsnittlig bindningstid om cirka 1,7 år (duration) med cirka 40 procent rörligt. Viss variation över tid.

Bolaget räknade vid budget med en genomsnittlig räntesats om 2 procent och har i prognos 2 räknat med den av staden prognostiserade räntan 2,22 procent.

Räntekostnaden i prognosen är 28 miljoner kronor högre jämfört med budget. Ökningen är främst hänförlig till högre räntenivåer under årets sista månader. Bolagets skuld som påverkar finansnetto beräknades i budget till 18 miljarder kronor och beräknas i prognosen för 2023 till 18,2 miljarder kronor, vilket dock ger en relativt liten påverkan på bedömd räntekostnad.

Räntekänslighetsanalys

Räntekänsligheten för innevarande år minskar successivt då den genomsnittliga räntan 2,22 procent består av fastställd procentsats fram till och med september (en procentsats per månad) och därefter prognostiserad procentsats per månad. Genomsnittlig procentsats för årets tre sista månader uppgår, enligt prognos, till i medeltal 2,71 procent. Om räntan stiger med 0,25 procent under de sista tre månaderna ökar kostnad finansnetto med 12 miljoner kronor och om räntan stiger med 0,5 procent ökar kostnaden med 24 miljoner kronor. I båda fall har gjorts beräkningen som om skulden är oförändrad.

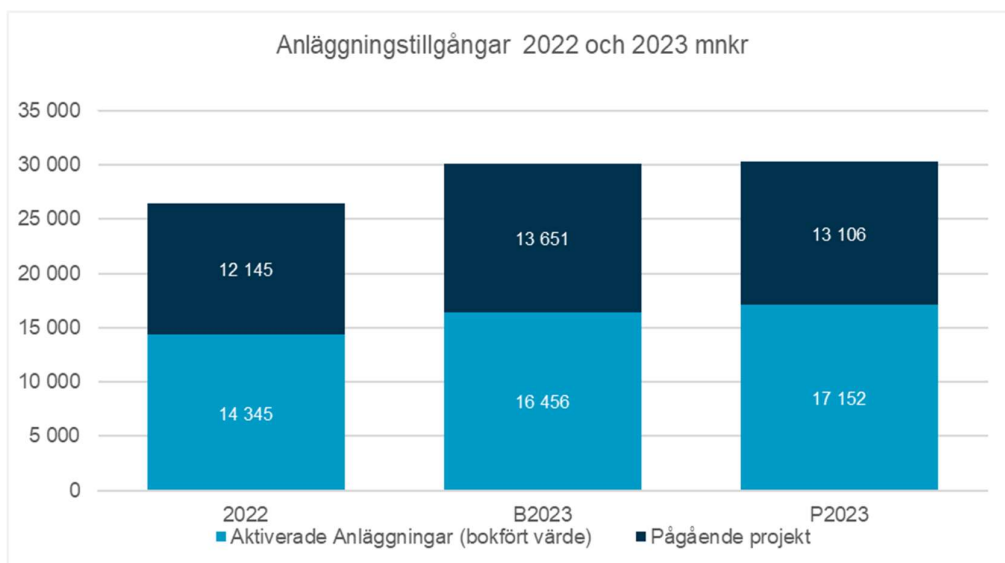
2.4 Balansräkning 2023

Bolagets totala tillgångar, anläggnings- och omsättningstillgångar, uppgick vid utgången av 2022 till 27,5 miljarder kronor. Vid slutet av 2023 prognostiseras tillgångarna uppgå till cirka 31,5 miljarder kronor, en ökning med cirka 4 miljarder kronor främst hänförligt till bolagets investeringar.

Anläggningstillgångarna består av aktiverade anläggningstillgångar plus pågående projekt. Aktiverade anläggningstillgångar är anläggningar som börjat nyttjats (avskrivning sker) medan pågående projekt är utgifter där anläggningen ännu inte är färdig.

Vid prognos av framtida aktiverade anläggningstillgångar baseras den på nuvarande belopp, vad som ska aktiveras adderas och beräknade avskrivningar dras bort. Det finns osäkerhet i dessa prognoser vilket är relaterade till eventuella förseningar i framtida projekt, totalprognos för framtida projekt och avskrivningstid för framtida tillgångar.

Under 2023 räknar bolaget med att aktivera 3,4 miljarder kronor vilket minskat med årets avskrivningar gör att de aktiverade anläggningarna ökar till 17,1 miljarder kronor. Pågående projekt ökar med investeringar på 4,4 miljarder kronor och minskar med det som aktiveras vilket gör att bolaget i slutet av 2023 hamnar på 13,1 miljarder kronor.

2.5 Investeringar

(mnkr)	januari - augusti			helår		
	2023	2022	Diff	2023	2023	Diff
	Utfall	Utfall		Prognos 2	Budget	
Stockholms framtida avloppsrening – SFA	1 190	873	317	1 962	1 661	301
Stockholms framtida vattenförsörjning - SFV	326	199	127	461	403	58
Avfallsverksamheten	277	80	197	503	385	118
Avloppsrening	207	192	14	568	675	-106
Vattenproduktion	37	33	4	133	129	4
Ledningsnätet inkl tunnlar	337	232	105	611	609	2
Ledningsnät - exploateringsprojekt	230	823	-594	610	624	-14
Avfall - exploateringsområden	22	10	12	23	79	-56
Övriga investeringar	23	13	10	30	21	8
Summa exkl VA Generellt	2 647	2 454	193	4 900	4 587	313
Generellt VA			0	-500	-337	-163
Total	2 647	2 454	193	4 400	4 250	150

Bolagets investeringar under 2023 är prognostiserade till 4 400 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 150 miljoner kronor eller 3,5 procent jämfört med årsbudget. Utfallet till och med augusti i år är något högre än utfallet för motsvarande period förra året.

I Stockholms framtida avloppsrening (SFA) påverkas samtliga entreprenader av marknadsläget med högre priser och högre aktiverad ränta, samtidigt som viss produktion är drabbad av förseningar. Den generella osäkerheten kring framdrift i projektet som togs höjd för i årsbudget 2023 är eliminerad och ger nu en ökning av utgifterna. Totalt sett beräknas utgifterna för projektet bli 300 miljoner kronor högre än årsbudget.

Prognosen för Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV) är knappt 60 miljoner kronor högre än årsbudget. Investeringar i reservoarerna ökar något, framförallt på grund av ÄTA-arbeten på Tenstareservoaren. Flera av projekten som lägger nya vattenledningar (SFV-L) visar förskjutningar i tid och minskar sin prognos med cirka 30 miljoner kronor för året medan investeringarna på vattenverken (SFV-V) ökar med 80 miljoner kronor. Ökningen inom SFV-V beror främst på att utgifterna kopplade till uppförandet av nya ställverk på Lovö vattenverk ökar. Beredning av ett reviderat genomförandebeslut pågår.

Investeringar i avloppsreningsverken, många av dem starkt kopplade till SFA-projektet, når inte upp till årsbudget 2023. Trots rådande marknadsläge och högre priser samt i vissa fall utökad omfattning i projekt, sänks prognosen totalt sett med 100 miljoner kronor jämfört med årsbudget på grund av tidsförskjutningar.

Högdalens sorterings- och matavfallsanläggning (HSMA) har indexuppräknats och uppräknningen påverkar årets prognos för bolaget med 160 miljoner kronor. Den tänkta investeringen ÅVC Snösätra utgår ur investeringsplanen, då vägen fram till anläggningen bedöms som otillräcklig, och utökningen av ÅVC Östberga skjuts fram till 2024, vilket sammantaget minskar prognosen med 40 miljoner kronor. Sopsugsanläggningarna inom exploateringsområden fortskrider inte i den takt som budgeterats och förutsättningar för dem har förändrats, varför prognosen sänks med 60 miljoner kronor.

Sammanfattningsvis påverkas projekten av indexregleringar och fördyringar slår högre på årets prognos än de förskjutningar som ofta sker i större infrastrukturprojekt. Bolagets bedömning är att prognoser och tidplaner är något optimistiska varför en närmare analys kommer att genomföras.

Beskrivning av stora projekt över 300 miljoner kronor

Stockholms framtida avloppsrening, SFA

En förutsättning för stadens tillväxt är en fungerande avloppsrening som klarar kraven på såväl rening av avloppsvattnet som påverkan på omgivningen i form av buller, lukt och transporter. Byggandet av SFA innebär en fördubbling av kapaciteten i Henriksdals reningsverk och åtgärder som utvecklar anläggningen till ett av världens modernaste reningsverk. Beslutet innebär även att Bromma reningsverk stängs och en ny avloppstunnel byggs från Bromma till Henriksdal. Projektmålen inkluderar ett renare vatten i Mälaren, minskade utsläpp i Östersjön och att transporter med avloppsslam genom bostadsområden upphör.

- Beslut: Reviderat genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 9 172 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 11 252 miljoner kronor (2023-01)
- Total prognos: 11 850 mnkr, se även kommentar nedan
- Budget 2023: 1 661 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 1 962 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 7 714 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2029

Budget för SFA-projektet är fastställd till 9,2 miljarder kronor, i prisnivå september 2016. De ekonomiska analyserna som gjorts visar att projektets slutprognos ligger relativt högt över, arbetet med att analysera och beskriva underliggande faktorer pågår. Även tidplan för genomförandet ses över. Beredning av underlag för reviderat genomförandebeslut pågår och planeras gå upp för beslut i Stockholm Vatten och Avfalls styrelse och till kommunfullmäktige under hösten 2023.

Lägre framdrift än planerat i en av entreprenaderna som driver tunnel mellan Åkeshov och Sickla. Driftsättning och överlämning av första biolinjen i Henriksdal drog ut på tiden och därmed har efterföljande etapper påverkats. Även i Sickla är framdrift i bergentreprenad lägre än planerat vilket påverkar kommande arbeten.

Upphandling av installationsentreprenader Sickla pågår, fortfarande osäkerhet om kontraktssumma vilket kan påverka totalprognos. De stora kostnadsökningarna i omvärlden gör att kostnadsbilden behöver ses över under 2023.

Ugglevikens reservoar

Ugglevikens reservoar, som togs i drift 1935, är en av de viktigaste reservoarerna då den tillhör det så kallade normalzonsnätet som är direkt kopplat till vattenverken i Lovö och Norsborg. Reservoaren har stor betydelse för att säkerställa en jämn produktion av vatten på vattenverken och för att fullt ut kunna använda övriga tre normalzonsreservoarer i Trekanten, Tensta och Tallkrogen. Reservoaren har dessutom, liksom övriga reservoarer, en leveranssäkrande funktion. Ugglevikens reservoar är för låg, varför den begränsar hur övriga normalzonsreservoarer kan nyttjas samt hur balansen i nätet fungerar. Under en del av dygnet måste Ugglevikens reservoar stängas, vilket medför att leveransområdet inkluderande Norrmalm och Östermalm då saknar reservoar. Reservoarens volym är också för liten och behöver utökas. Projektets huvudsyfte är att säkra den framtida funktionen vilket kräver att bräddnivån höjs med 5 meter och att reservoarvolymen ökas med cirka 50 procent, från 18 000 m³ till 27 000 m³.

- Beslut: Reviderat Inriktningsbeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 75 miljoner kronor
- Total prognos: 898 miljoner kronor
- Budget 2023: 2 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 1 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 22 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 1 2031

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Kommunfullmäktige fattade beslut om detaljplanen i slutet av 2022. Beslutet har överklagats och ligger i dagsläget hos Mark- och miljööverdomstolen vilket gör att det är oklart när arbetena kan starta.

Nya Långsamfilter, Norsborg

Stockholm Vatten och Avfall producerar dricksvatten från två produktionsanläggningar, Norsborg och Lovö vattenverk.

Bolaget står inför en omfattande kapacitetsökning av dricksvatten för att klara de mål som är utgångspunkt för programmet Stockholms framtida vattenförsörjning. Bland de åtgärder som tagits fram finns investering i sex stycken nya långsamfilter på Norsborg vattenverk.

Byggnation av nya långsamfilter medför att vattenproduktionen kommer att möta nya behov av dricksvatten i takt med att Stockholm växer.

Norsborgs vattenverk är uppdelat i två anläggningar, östra och västra vattenverket.

Tillsammans står de för 60 procent av Stockholm Vatten och Avfalls totala mängd producerat dricksvatten.

När östra verket byggdes valdes av kostnadsskäl att bygga färre långsamfilter än planerat. Det har medfört att östra verket idag utgör en flaskhals i produktionen med outnyttjad kapacitet jämfört med övriga delar i processen. En utbyggnad skulle ge kapacitetsökning både för östra verket och Norsborgs vattenverk som helhet.

Stockholm Vatten och Avfall behöver säkerställa dricksvattenförsörjningen i Stockholms län ur ett flergenerationsperspektiv. Om en anläggning oplanerat tas ur drift ska leverans av dricksvatten kunna fortgå utan samhällskritiska störningar.

En utbyggnad av långsamfilter på östra verket ger ökad möjlighet att nå de mål som fastställts inom programmet för Stockholms framtida vattenförsörjning och den regionala vattenförsörjningsplanen för Stockholms län.

- Beslut: Reviderat Inriktningsbeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 23 miljoner kronor
- Total prognos: 615 miljoner kronor

- Budget 2023: 37 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 37 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 24 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2027

Ärende för genomförandebeslut har behandlats i Stockholm Vatten och Avfalls styrelse i juni, och beräknas gå till kommunfullmäktige för beslut tidig höst 2023. Budget för projektet är beräknad till 615 miljoner kronor i gällande prisnivå 2023-04.

SFV-L Norsborg VV - Alby

Stockholm Vatten och Avfall behöver förstärka befintligt huvudvattenledningsnät mellan Norsborgs vattenverk till Alby växelkammare genom ny läggning av en huvudvatten-ledning med dimension 1400 mm på en sträcka av 3800 m mellan Norsborgs vattenverk och Albykammaren i Botkyrka. I projektet ingår även en ny passage i en ny skyddskulvert under E4.

- Beslut: Inriktningsbeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 38 miljoner kronor
- Total prognos: 682 miljoner kronor
- Budget 2023: 13 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 12 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 31 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2028

Projektet har ett inriktningsbeslut och planeras gå upp för genomförandebeslut i kommunfullmäktige i slutet av 2023. Beräknas innebära en investering om cirka 680 miljoner kronor i prisnivå 2023-01.

Korsning med väg E4/E20 behöver utföras med skyddsrör eller kulvert och samordnas med Trafikverket. Trafikverket planerar samtidigt en breddning av vägen med ett körfält i vardera riktningen. Tidplanen för projekten är förskjutna cirka 5 år i tiden. Samordning kan bli kritisk avseende tider, utförande och/eller omfattning. Dialog pågår med Trafikverket och i dagsläget har frågan inte påverkat tidplan eller totalkostnad, men frågan bevakas.

Trekantens reservoar

Trekanten är den största reservoaren i bolagets verksamhetsområde och rymmer 72 200 m³ vatten, fördelat på två behållare (norra och södra). Reservoaren ligger centralt i normalzon och fungerar som utjämningsreservoar inom Norsborg och Lovö vattenverks normalzonsområde. Den grundläggande funktionen är att hantera variationerna i vattenförbrukningen under dygnet i hela leveransområdet och därmed möjliggöra en jämn inpumpning från vattenverken till huvudvattennätet. I händelse av störningar eller avbrott i leveransen från vattenverken respektive avbrott i huvudvattennätet fungerar reservoaren tillsammans med övriga reservoarer även som reservvolym i vattenförsörjningen. Reservoar Trekanten har omfattande funktions- och konditionsbrister som behöver åtgärdas.

- Beslut: Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 530 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 700 miljoner kronor (2023-01)
- Total prognos: 700 miljoner kronor
- Budget 2023: 63 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 80 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 178 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2027
- Eventuella förändringar i projektet: Inget att rapportera.

SFV- L Lovö vattenverk – Drottningholmssundet

Stockholm Vatten och Avfall står inför en omfattande kapacitetsförstärkning av produktion och distribution av dricksvatten. Utbyggnaden av dessa förstärkningar görs inom programmet Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV). Ett antal ledningssträckor på huvudvattensystemet behöver på grund av detta förstärkas, där sträckan mellan Lovö vattenverk och Drottningholmssundet är en av dem.

Projektet avser en förstärkning genom nyläggning av en 4,8 km lång huvudvattenledning med dimension 1200 mm över Lovön. Projektet höjer kapaciteten i huvudvattenätet och stärker leveranssäkerheten vilket medför att befintliga huvudvattenledningar blir möjliga att stänga av och renovera.

- Beslut: Inriktningsbeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 34 miljoner kronor
- Total prognos: 405 miljoner kronor
- Budget 2023: 18 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 9 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 3 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2030

Projektet har ett inriktningsbeslut och planeras gå upp för genomförandebeslut i Kommunfullmäktige under 2024. Projektet beräknas innebära en investering om cirka 405 miljoner kronor i prisnivå 2023-01.

Projektet beräknas klart 2030 enligt nuvarande tidplan, men bolaget ser en stor risk i att de tillstånd som projektet behöver överklagas vilket skulle dra ut tidplanen

Årstafältet

Stockholms stad har sedan 2007 arbetat med planeringen av den nya stadsdelen där cirka 6 000 nya bostäder är planerade att anläggas. För Stockholm Vatten och Avfall innebär denna exploatering ett VA-mässigt komplext arbete där såväl stora VA-system påverkas av exploateringen samt att ett helt nytt VA-system måste anläggas. Arbetet kommer att genomföras i 8 etapper. Inom etapp 1 krävs stora investeringar för att möjliggöra den vidare exploateringen. För bolaget innebär dessa investeringar stora omläggningar av huvudledningar och utbyggnad av befintlig dagvattendamm.

- Beslut: Reviderat Genomförandebeslut för etapp 1
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 764 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 812 miljoner kronor (2023-01)
- Total prognos: 1 258 miljoner kronor (för samtliga etapper)
- Budget 2023: 49 miljoner kronor (etapp 1)
- Prognos 2 2023: 33 miljoner kronor (etapp 1)
- Upparbetat per 2023-08-31: 702 miljoner kronor (etapp 1-4)
- Tidplan: Klart kvartal 4 2027 (för etapp 1-4)

Bolagets styrelse har även fattat inriktningsbeslut avseende etapp 2,3 och 4 i juni 2021.

Ny entreprenör upphandlad, entreprenaderna beräknas starta våren 2024. Projektets budget förväntas inte hållas i och med nytt kontrakt, beredning av ärende för reviderat genomförandebeslut har påbörjats och förväntas komma upp för beslut i kommunfullmäktige under våren 2024.

Tvärförbindelse Södertörn

I samband med Trafikverkets utbyggnad av den nya trafikleden Tvärförbindelse Södertörn mellan E4/E20 vid Vårby och väg 73 vid trafikplats Jordbro, Haninge måste befintlig VA-anläggning läggas om och byggas ut. Bolaget bör också utföra vissa strategiska förarbeten för att möjliggöra framtida utbyggnad av den allmänna VA anläggningen i området. Åtgärderna samordnas med angränsande exploateringar och bolagets övriga planerade arbeten.

- Beslut: Reviderat Inriktningsbeslut samt genomförandebeslut för tre delprojekt
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 400 miljoner kronor
- Total prognos: 1 140 miljoner kronor
- Budget 2023: 30 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 38 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 93 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2029

Beslut om reviderat inriktningsbeslut för projektet som helhet samt genomförandebeslut för tre delprojekt fattades i kommunfullmäktige i januari 2022, inga större förändringar sedan dess.

Fortfarande finns det till olika grad osäkerheter för hur konfliktpunkter för ännu inte påbörjade delprojekt ska lösas.

Mälarbanan

Projektet Mälarbanan går ut på att Trafikverket bygger ut järnvägen genom att dubblera antal spår mellan Tomtebodavägen och Kallhäll. I dagsläget har Stockholm Vatten och Avfall 66 stycken VA-ledningar som korsar eller ligger parallellt med järnvägsfastigheten och behöver genomföra detta projekt för att kunna anpassa VA-nätet utefter ny infrastruktur.

- Beslut: Reviderat Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 797 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 863 miljoner kronor (2023-01)
- Total prognos: 761 miljoner kronor
- Budget 2023: 113 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 54 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 464 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2032

Viss förskjutning av tidplan på grund av överklaganden av fastighetsägare samt avbrutet samarbete mellan Trafikverket och Sundbybergs kommun utmed planerad sträckning, oklart hur det kommer påverka slutdatum och total budget för projektet.

Slussen

I och med Stockholms stads ombyggnad och exploatering av Slussen påverkas samtliga huvud- och distributionssystem för vatten, spillvatten och dagvatten inklusive dess tillhörande tekniska anläggningar i stor omfattning. Slussen är en strategisk knutpunkt för flera av Stockholm Vatten och Avfalls många ledningssystem vilka försörjer stora delar av innerstaden. Slussens grundläggning och konstruktioner är uttjänta och måste återuppbyggas från grunden. Därför krävs att bolagets berörda ledningssystem flyttas och läggs om, samtidigt som nya ledningssystem och anläggningar tillkommer för att klimat- och kapacitetssäkra VA-försörjningen.

- Beslut: Reviderat Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 770 miljoner kronor
- Total prognos: 722 miljoner kronor
- Budget 2023: 15 miljoner kronor

- Prognos 2 2023: 11 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 664 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2027

Fakturerings av årets entreprenadkostnader görs under kvartal fyra enligt betalplan.

Hagastaden

Genom överdäckning av motorväg och järnväg kommer det gamla industriområdet bebyggas och omvandlas till en levande och attraktiv stadsdel. Det nya området Hagastaden kommer rymma 5 000 nya bostäder och 50 000 arbetsplatser när det står färdigt. Stadsdelen kommer att integreras med Karolinska Institutet och Nya Karolinska Solna. För att möta dessa bostäder och arbetsplatserns behov av ett fungerande vatten- och avloppssystem måste Stockholm Vatten och Avfall förnya det befintliga VA-systemet för att möta exploateringskrav.

- Beslut: Reviderat Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 566 miljoner kronor
- Total prognos: 533 miljoner kronor
- Budget 2023: 28 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 37 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 356 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 1 2031

Reviderat genomförandebeslut om 566 miljoner kronor beviljat under hösten 2022. Tidplan för exploateringsprojektet är ändrad, med nytt indikerat färdigställande 2030. Stora ändringar har framförallt skett i Östra Hagastaden där den tidigare fördjupade översiktsplanen, som låg till grund för genomförandebeslut, redovisade en rondellösning vid Norrtull och en stadsstruktur kring trafikplatsen. Strukturen för östra delen av Hagastaden utvecklades i programmet och har fått en ändrad och utökad omfattning med fler byggrätter och ett utökat geografiskt område.

Centrala Bromma, Riksby

Exploatering genom planerad förtätning kring centrala Bromma. Planprogram finns framtaget för att möjliggöra förtätning av bebyggelse kring centrala delarna av Bromma med tyngdpunkt vid Riksby samt ombyggnad av befintlig trafiklösning vid Brommaplan. Exploatering och ny trafiklösning kommer innebära konflikter med befintliga ledningar (huvudledningar för vatten och avlopp) samt behov av utbyggnad av ledningsnätet.

- Beslut: Inriktningsbeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 19 miljoner kronor
- Total prognos: 445 miljoner kronor
- Budget 2023: 3 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 2 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 13 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2032

Norra Djurgårdsstaden, Norra

Stockholms stad har beslutat att exploatera områdena kring Hjorthagen, Värtan och Frihamnen. Området ingår i stadens satsning på en miljöprofilerad stadsdel. Inom Norra Djurgårdsstaden planeras det för 12 000 nya bostäder, 35 000 arbetsplatser, utbyggnad av spårväg och hamnverksamheten vid värta- och frihamnen. Exploateringen kräver utbyggnad av nytt VA-ledningsnät inklusive pumpstationer samt utförande av erforderliga förstärkningsåtgärder på befintliga ledningssystem inom Norra Djurgården.

- Beslut: Genomförandebeslut

- Senaste beslutade investeringsbelopp: 350 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 379 miljoner kronor (202301)
- Total prognos: 394 miljoner kronor
- Budget 2023: 15 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 6 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 317 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2030

Osäker tidplan och omfattning av kvarvarande behov av utbyggnad av VA-ledningsnätet efter ändrade detaljplaner inom Kolkajen. Eventuellt behov av reviderat genomförandebeslut längre fram.

Norra Djurgårdsstaden, Södra

Stockholms stad har beslutat att exploatera områdena kring Hjorthagen, Värtan och Frihamnen. Området ingår i stadens satsning på en miljöprofilerad stadsdel. Inom Norra Djurgårdsstaden planeras det för 12 000 nya bostäder, 35 000 arbetsplatser, utbyggnad av spårväg och hamnverksamheten vid värta- och frihamnen. Exploateringen kräver utbyggnad av nytt VA-ledningsnät inklusive pumpstationer samt utförande av erforderliga förstärkningsåtgärder på befintliga ledningssystem inom Norra Djurgården.

- Beslut: Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 300 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 362 miljoner kronor (202301)
- Total prognos: 386 miljoner kronor
- Budget 2023: 5 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 2 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 90 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2035

Osäker tidplan för/omfattning av utbyggnaden inom resterande delar av Södra Värtan. Eventuellt behov av reviderat genomförandebeslut längre fram.

Gladö Kvarn

Stockholm Vatten och Avfall bygger ut kommunala vatten- och avloppsledningar i omvandlingsområde Gladö Kvarn i Huddinge kommun. Fritidshusområdet från 1940-talet har på senare år fått en allt högre andel permanentboende. De gamla enskilda avloppen är inte anpassade efter den ökade belastningen som permanentboende ger, vilket innebär risk för utsläpp av orenat avloppsvatten.

Utvecklingen från fritidshushåll till permanentboende, ställer större krav på miljöriktiga och hållbara vatten- och avloppslösningar. Huddinge kommun har som målsättning att kunna erbjuda fler invånare permanentboende och har därför detaljplanerat Gladö Kvarn. Nuvarande detaljplan vann laga kraft 2013, och utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp pågår under 2015-2022. Total kommer cirka 570 fastigheter att anslutas till det nya VA-nätet, vilket innefattar befintliga samt tillkommande fastigheter. Redan i tidigt skede tog projektet kommande avstyckningar i beaktning vad gäller totalt antal nya anslutningar.

- Beslut: Reviderat genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 350 miljoner kronor
- Total prognos: 344 miljoner kronor
- Budget 2023: 7 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 10 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 336 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 1 2024

Högdalens sorterings- och matavfallsanläggning, HSMA (Resursutvinning Stockholm - RUS)

Stockholms stad har som ett led i sitt klimatarbete beslutat att samla in och biologiskt behandla 70 procent av stadens matavfall. Stadens klimatstrategi omfattar även att förbränning av fossil plast ska minska och på så sätt uppnå en mer förnyelsebar fjärrvärmeproduktion samt att staden ska eftersträva resurseffektiva kretslopp. Ett sätt att få mer förpackningsmaterial, vilket i stor utsträckning i dagsläget felaktigt hamnar i hushållens restavfallspåse istället för i producentansvarssystemet, till materialåtervinning är att låta en sorteringsanläggning eftersortera restavfallet mekaniskt. Stockholms stad har i ägardirektiv angett att Stockholm Vatten och Avfall ska verka för att en sådan anläggning uppförs. Anläggningen, i kombination med befintlig separat insamling av matavfall, uppskattas bidra till en minskad klimatpåverkan för Stockholms avfallshantering i form av minskade utsläpp av växthusgaser på cirka 43 000 ton CO₂e/år.

- Beslut: Reviderat Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 955 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 1 250 miljoner kronor (2023-03)
- Total prognos: 1 188 miljoner kronor
- Budget 2023: 348 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 507 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 713 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2024

Byggarbeten startade i april 2022. Beslutad budget för projektet har indexuppräknats till dagens prisnivå, projektet förväntas baserat på det som är känt i nuläget inte överskrida budget.

Entreprenör flaggat upp utmaningar med att hålla tidplan, diskussion och förhandlingar pågår på ombuds nivå.

Mässtunneln

Mässtunneln avlastar befintligt avloppssystem, minskar bräddning och möjliggör planerad exploatering av Mästad. Bolaget anlägger en cirka 4 km lång avloppstunnel i berg från Mäsvägen söder om Älvsjö gård som ansluts till planerad Stockholms framtida avloppsrening ledningsnäts tunnel (SFAL) vid Liljeholmen.

- Beslut: Genomförandebeslut fattat i kommunfullmäktige i maj 2022.
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 1061 miljoner kronor
- Total prognos: 1 061 miljoner kronor
- Budget 2023: 50 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 15 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 64 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2030

Upphandling pågår, planerad byggstart sent under 2023 med beräknad driftsättning kvartal 1 2030.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Påverkan av exploateringar och stadsbyggnadsprojekt utmed tunnelsträckningen.

Nya Östbergatunneln

Nya Östbergatunneln ska avlasta Henriksdals reningsverk från dagvatten, frigöra bräddvattenkapacitet i befintlig brädd- och dagvattentunneln från Sicklaanläggningen och öka kapacitet för avledning av dagvatten. Investeringen innebär anläggande av en 2100 m lång dagvattentunnel i berg från Sickla till Saltsjön.

- Beslut: Genomförandebeslut fattat i kommunfullmäktige i februari 2022.
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 641 miljoner kronor
- Total prognos: 642 miljoner kronor
- Budget 2023: 194 miljoner kronor
- Prognos 2 2023: 198 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-08-31: 178 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kv2 2028

Byggarbetena är sedan oktober 2022 igång i båda tunneländar.

3. Måluppföljning

Mål 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Under perioden har Stockholms stad arbetat vidare med det nya miljöprogrammet för 2024-2030. Bolaget har under perioden deltagit i flera av målanalysgrupperna som föreslagit mål och indikatorer. Ambitionen att minska stadens energianvändning är en stor utmaning för bolaget då energianvändningen på sikt kommer att öka till följd av nya effektivare renings-tekniker och en ny avfallsanläggning som kräver mer energi samt ökade vattenflöden i en växande stad.

Bolaget har en energikrävande verksamhet, framför allt behövs mycket el för att driva pumpar i verk och ledningsnät. Energianvändningen kommer att öka i och med ny reningsteknik, intensivare skyfall samt en växande stad. Bolaget arbetar med att hålla ner energi-användningen genom effektivisering och optimering, och energibesparande åtgärder identifieras löpande liksom planer för att genomföra dessa. I reningsverken produceras rågas, som i första hand ska uppgraderas till fordonsbränsle och därigenom minska användningen av fossila bränslen.

Bolaget utreder vidare möjligheten till batterilager i samband med solcellsanläggningar, till exempel på sopsugsterminaler och tryckstegringsstationer. För närvarande pågår en dialog om kontrakt med leverantören. Arbeta pågår för att installera två solcellsanläggningar under 2023 på ledningsnätet.

Under perioden har ett arbete med ett bolagsgemensamt ramverk för klimatanpassningsarbete påbörjats, med utgångspunkt i erfarenheter från arbetet med klimatanpassning inom Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV). Ramverket eftersträvar tydliga verktyg, gränsvärden och andra styrande principer.

Anläggningen Resursutvinning Stockholm (RUS), är en del i arbetet att göra Stockholm mer klimatpositivt. När anläggningen är i drift kommer plast och metall att sorteras ut från rest-avfallet vilket minskar utsläppen.

Fordon för insamling av kommunalt avfall drivs på fossilbränslefria drivmedel och under perioden togs stadens första helelektriska sopbil i drift.

Flödena inom återbruksverksamheten har kartlagts och analyseras. Undvikna koldioxidutsläpp i samband med dessa flöden undersöks samt en modell för beräkning av utsläppen från återvinningscentraler kopplade till återbruksverksamheten utvecklas.

2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Bolaget arbetar aktivt med att minska utsläpp och öka koldioxidlagring både genom direkta och indirekta åtgärder. Genom att fasa ut fossila bränslen från bolagets verksamhet och minska utsläpp av metan- och lustgas samtidigt som växthusgaser binds och nyttiggörs strävar bolaget efter att bli klimatpositivt. Då bolaget återför biogödsel och slam till jordbruk och tillgängliggör produkter för återbruk och återvinning, förs material och resurser in i nya kretslopp. Genom att verka för att dessa tillgängliggörs och är attraktiva i nya produktions-kedjor eller

användningsområden bidrar bolaget till ett mer cirkulärt samhälle. Resursutvinning Stockholm, RUS, är en del i arbetet att göra Stockholm mer klimatpositivt.

Inom energiområdet arbetar verken med att minska elanvändningen bland annat genom ett stort utbytesprojekt på Norsborgs Vattenverk där drygt 900 stycken energislösande belysningsarmaturer har bytts ut till modern LED belysning med energi-styrning. Efter Östra Norsborg genomförs motsvarande på Lovö Vattenverk och Västra Norsborg. På Lovö genomförs installation av solceller under hösten/vintern 2023 samt att en upphandling av en solcellsanläggning på 130 kw för Bornsjön. Bolaget har identifierat en utmaning avseende att entreprenörer och leverantörer inom området är hårt belastade på grund av hög efterfrågan varför viss försening i installation kan uppstå. Gällande solceller på tak på avfallsanläggningar har en första livscykelanalys (LCC-analys) gjorts avseende RUS och Kista Norra-terminalen.

En energistrategi är under framtagande och beräknas vara klar vid årsskiftet. Strategin ska bland annat innehålla områdena energieffektiviseringar, cirkulering av energi och produktion av förnyelsebar energi.

Genom att bolaget vid renovering av långsamfilter stöttar upp entreprenader med egna maskiner och personal undviks långa transporter. Sand och singel tas upp, siktas, tvättas och återförs till filtren. Förutom att undvika långa transporter minskas även de externa kostnaderna för deponering av blandat avfall då singel är blandat med PVC-rester från dräneringsrör. De fraktioner som efterlämnas är rena och kan omhändertas mer effektivt och miljövänligt.

Vidare arbetar bolaget kontinuerligt med att studera och optimera kvävereningen för att minska lustgasutsläppen från avloppsreningsprocessen. Under året installeras nya mätare på Bromma avloppsreningsverk för att kunna mäta lustgas från rektvattenreningen.

Bolagets arbetsfordon drivs på biogas och grävmaskins- och lastbilsavtal följer "4-stadskraven" med tillägg. Samtliga grävmaskiner drivs idag på HVO100. Stadens första helelektriska sopbil har under perioden tagits i drift. En eldriven bil till lagerverksamheten levereras under hösten. I upphandlingar för material till lageranläggningarna är detta en ökande kravställning under de senaste fem åren.

Stockholms stads trafikkontor har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att utreda och stegvis införa miljözon klass 3 i Gamla stan och ett område i City. Införandet ska påbörjas under 2024 och vara klart 2026. Bolaget arbetar med att utreda hur det kan komma att påverka bolaget.

Bolaget fortsätter att sträva efter att ha en relativt hög andel schaktfritt byggande, för avloppsledningsnätet har det lyckats relativt väl och erfarenheterna från de projekten blir värdefull information i kommande projekt. Under våren har bolaget genomfört en mindre mäsia rörande schaktfria tekniker för ledningsrenovering. Schaktfria lösningar minskar utsläppen väldigt mycket jämfört med traditionell schakt. I de nya ramavtalen för schakt- och rörläggning som har avtalsstart under september 2023 finns kraven om ökad andel massor inarbetade.

Avseende deltagande i arbetet med kunskapsbank för plast, som drivs av miljöförvaltningen, så har bolaget deltagit i de aktiviteter som genomförts. Under den senaste perioden har arbetet innefattat samarbete i plastfokusgrupper för utveckling av kommande miljöprogram och klimathandlingsplan.

Då kommunerna från 1 januari 2024 får insamlingsansvar för hushållens förpackningar ligger fokus på att kunna ta över ansvaret för befintlig insamling via de system som finns inom staden. Det innebär att överta återvinningssystemet, (ÅVS-systemet), ansvara för att den

fastighetsnära insamlingen fortlöper via tjänstekoncession och att samla in förpackningar på återvinningscentralerna. Olika arbetsgrupper arbetar parallellt med frågor inför övertagandet. Under perioden har aktiviteter, tidplan och riskanalys arbetats fram.

Kommunikationen om Pop-up återbruk uppmuntrar stockholmarna till ökad återvinning och återbruk. Genom kommunikation som uppmuntrar till ökad plastsortering är ambitionen att mindre plast ska gå till förbränning. Avseende arbetet med att ta fram en metod för att klimatberäkna återbruket är utvecklingen av beräkningsmodellen klar och beräkningen av påverkan för 2022 har genomförts. Arbetet med att sammanställa resultatet och rekommendationer fortsätter.

Avseende införande av obligatorisk matavfallssortering i Stockholm är bedömningen att samtliga villakunder kommer ha möjlighet till sortering av sitt matavfall efter insatser under perioden, antingen genom separat sortering i kärl eller till exempel hemkompost. Öknings-takten har avtagit något jämfört med i början av året, vilket är en förväntad utveckling efter obligatoriets införande. Samtliga villakunder har möjlighet att sortera sitt matavfall i något av de system som är godkända. Från 1 januari 2024 är det inte längre godkänt att använda matavfallsskurn ansluten till ledningsnät för att sortera sitt matavfall. Bolaget uppskattar att cirka 22 000 hushåll i dag har en matavfallsskurn installerad, varav cirka 1 000 i villa-fastigheter.

Bolaget arbetar med en sammanställning av förvaltningarnas inventeringar avseende biokolsbehov och övergripande genomgång av möjlig teknik för en storskalig biokolsanläggning.

Bygg- och startmötesprotokoll har uppdaterats med nya och utökade punkter avseende uppföljning av miljökrav, bland annat läggs fokus på avfallshantering och avfallshanteringsplan.

Arbete med att ta fram hållbarhetskrav i upphandling och följa upp hållbarhetskrav under avtalsperiod ökar kontinuerligt. Detta arbete ska systematiseras för att skapa ett effektivt arbetssätt.

Vidare arbetar bolaget kontinuerligt med hur bolaget ska kunna återvinna massor, till exempel genom att tillhandahålla upplagsplatser där det är möjligt och se till att arbetsområdet har en genomtänkt utformning.

	Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
	Arbeta för att allt matavfall ska sorteras för att användas till att producera biodrivmedel och biogödsel och trädgårdsavfall ska bli biokol som kan användas i stadens odlingar och minska stadens klimatpåverkan.	 Löpande status- och nulägerapportering - Högdalens sorteringsanläggning (RUS). Verka för att trädgårdsris från ÄVC kan behandlas och bli biokol.
	Fortsätta utreda potentialen för energiåtervinning från VAnätet tillsammans med Stockholm Exergi.	 Samverka med Sthlm Exergi och miljö-förvaltningen avseende energiåtervinning från spillvärme i avlopp.
	Ha beredskap för kommunikationsinsatser gentemot invånare vid skyfall.	 Bidra till att ta fram ett kommunikationspaket att aktivera vid skyfallshändelser. Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskydds-nämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation. <i>Analys</i> En stadsövergripande arbetsgrupp arbetar med uppdraget.
	I samråd med kommunstyrelsen implementera en modell för uppföljning av matavfall i stadens verksamheter.	 Ta fram och implementera modell för mätning av matavfall.

	Inom ramen för svenskt och europeiskt klimatkontrakt 2030 arbeta med utvecklade samarbeten, innovativa arbetssätt och en ökad externfinansiering från staten och EU för att åstadkomma en snabbare klimatomställning.	▶ Samordna och förmedla information om möjligheter till EU-finansiering.
		▶ Samordning och stöd för SVOA:s arbete med klimatkontrakt 2030.
		▶ Ta fram interna riktlinjer för EU-finansiering.
	Intensifiera arbete med att öka insamlingen av matavfall hos restauranger, butiker och storhushåll.	▶ Ökade insatser mot verksamheter som omfattas av obligatoriet.
	Samverka med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden för att skapa en tydlig och strategisk kommunikation i miljö- och klimatfrågor.	▶ Samverkan med staden för tydlig strategisk miljö- och klimatkommunikation.
	Vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet.	▶ Vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet, enligt upplägg från stadsledningskontoret.
	Verka för utfasning av fossil plast i samhället i stadens fjärrvärmeproduktion, bland annat genom ökad utsortering och materialåtervinning av plast. Förbränningen av fossil plast ska minska.	▶ Analysera plastanvändningen i ett urval projekt.
		▶ Arbeta aktivt för att öka materialåtervinningen av plast i flöden från ÄVC.
		▶ Delta i arbetet med kunskapsbank för plast, som drivs av miljöförvaltningen.
		▶ Inventering av plastmaterial i SVOA:s verksamhet.
		▶ Kommunikationsinsatser för utfasning av fossil plast i samhället.
		▶ Utreda alternativ påse HSMA.
		 Utreda hur övrig plast kan samlas in för ökad materialåtervinning. Analys Utredningen har senarelagts med hänvisning till det pågående arbetet med kommunens samlingsansvar för förpackningsavfall som gäller från 1 januari 2024. Planeringsarbetet för utredningen beräknas påbörjas under hösten.
	Verka för ökad fastighetsnära insamling.	 Utveckla insamling av plaströrsskrot PP och PP-plast för att detta ska användas som råvara till nya produkter. Analys Container till arbetsplatsen ställs ut efter avrop från entreprenör.
		▶ Verka för utveckling av insamlingssystemen för källsorterade fraktioner av förpackningar och tidningar/returpapper.

	Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
	Utreda och vidta åtgärder som kan minska utsläpp av lustgas och metangas vid bolagens anläggningar.	 Nitrit i biosteget (lustgas).			0,2 %
		  Tillgänglighet vocsidizer (metandestruktion i frånluft) (%).		40 %	90 %
		Analys Haveri av metandestruktions-anläggningen (Vocsidizer) på Henriksdal har inneburit väldigt låg tillgänglighet av metandestruktion under året. Metandestruktionsanläggningen har varit avställd från vecka 9 fram till vecka 33, då den åter togs i drift. Sedan driftsättningen har anläggningen gått stabilt.			
		Aktivitet Utredning instrumentering växthusgaser Henriksdal			
	Verka för att skapa förutsättningar för ökat återbruk samt etablera och driva återbruk i alla delar av staden.	 Antal uthämtningar av återbruksföremål		350 000	150 000
	Verka för ökad produktion av biogas.	 Andel matavfall till biologisk behandling			75 %
		Analys Hittills i år har 18 809 ton matavfall samlats in. Detta kan jämföras med 16 305 ton matavfall som samlades in under samma period 2022. Mängd insamlat matavfall för augusti har ej ännu inkommit på grund av fördröjning i rapportering från behandlingsanläggningar.			
		 Biogasproduktion vid reningsverken (Nkbn).		17 050 000	17 300 000
		Analys Driften av Henriksdals rötkammare har gått stabilt under andra tertialen. Reparationsarbete av rötkammare 1 och 2 pågår fortfarande. Bromma har haft planerade arbeten på en rötkammare vilket ger en lägre produktion.			
		Aktivitet Utvärdera enzymtillsats för att boosta gasproduktionen.			
		Analys Planen är att under hösten utvärdera redan genomförda försök. Sista försöken kommer inte kunna genomföras innan rötkammare 1 och 2 är renoverade av SFA-projektet. Förhoppningen är att renoveringsarbetet är klart vid årsskiftet så att sista försöken kan genomföras under första halvan av 2024.			
		 Implementera obligatorisk matavfallssortering			
	Öka energieffektiviseringen av fastigheter och verksamheter för att nå stadens mål att minska energi-användningen med 10 procent, med fokus på att minska effektopparna.	 El- och värmeproduktion baserad på solenergi.			80 MWh
		Analys Det finns ingen utfallssiffra att presentera ännu. Installationer av markförlagda solcellsanläggningar på två befintliga tryckstegringsstationer på ledningsnätet har initierats.			
		  Köpt energi i stadens verksamheter		190,5 GWh	171,1 GWh
		  Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter			5 %

		Analys Denna indikator följs upp på årsbasis men ökar troligtvis då vår nya teknik för vattenrening kräver mer energi. Uppföljning av nyckeltal på månadsbasis kommer bli möjligt i och med arbetet med digitalisering/automatisering av energibokslut. Aktivitet ✓ Implementera plan för solceller inom SVOA. Analys Solcellsplanen är implementerad. 🏰 ➡ Exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, trafiknämnden, A Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter AB, Mässhastigheter AB, SISAB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Hamn AB, Stockholms Stads Parkerings AB och S:t Erik Markutveckling AB ska redovisa arbetet i enlighet med målen för elektrifiering ➡ Framtagande av Klimat- och energistrategi
--	--	--

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling			100 %
	Analys Indikatorn rapporteras på år. Dock finns osäkerhet i utfallet och metoden för att beräkna utfallet behöver ses över.		
 Minskning av CO2e till 2023			13 126 CO2e
Analys Denna indikator ska visa utsläppsminskningar enligt utsläppsbetingen i Klimathandlingsplanen. Avfallsorteringssanläggningen RUS byggs för närvarande och ger ingen utsläppsminskning ännu. Under 2022 har den sista oljepannan bytts ut så 2023 kommer inga utsläpp därifrån. Indikator redovisas årsvis. Risk finns att mål ej nås på grund av ökad användning av reservkraft som ej körs på förnybart bränsle.			
 Utgående avloppsvatten ska klara begränsningsvärden för kväve, fosfor och syreförbrukande ämnen enligt gällande tillstånd.			3
Aktivitet			
➡ Fasa ut fossila bränslen i enlighet med aktiviteter i SVOA:s plan för fossilbränslefri verksamhet.			
➡ Arbeta aktivt för fossilfri kolkälla till Bromma.			
➡ Arbeta aktivt för fossilfri kolkälla till Henriksdal.			
➡ Bevaka och följa fortsatt forskning om miljöeffekter av mikroplast på åkermark samt utvecklingen av slamhantering.			
✓ Förbättra arbetet med att ange mängder i projekteringen vid ramavtalsbeställningar Analys För samtliga ramavtalsavrop har krav införts i och med det nya ramavtalet.			
⚠ Genomför "MEG-workshop" kring återbruk av byggavfall samt minskat spill Analys Mall för "MEG" framtagen och finns nu i projektstyrningshandboken inklusive bilagor. Aktiviteten får status försening då planen var att genomföra Workshop kring återbruk med mera till sista april, denna är nu planerad senare under hösten.			
➡ Genomföra regelbundna möten i slamsamrådsgruppen i Stockholms län och slamspridningssamråd med slamentreprenörer.			
✓ Genomföra årliga kampanjer kring vad som inte ska tillföras avloppet. Analys Under våren har ett nytt monster i vår monsterfamilj lanserats, med syfte att informera om vad som inte ska tillföras avloppet. Efter våtservettmonsteret och fettmonsteret har en kampanj genomförts med tvättmonsteret.			

 Kartlägga miljöfarliga organiska ämnen i Hushållsspillvatten. Analys Prover och analysresultat klara, kvarstår sammanställning av rapport.
 Kommunikationsinsatser om avfallssortering.
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafikenämnden Stockholm Stadshus AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Hamn AB och Stockholm Exergi ansvara för stadens samlade koordinering för att genomföra uppförandet av nytt kraftvärmeverk samt tillse att relevanta ersättningsytor ordnas så som bad- och båtplats. En oberoende granskare ska tillsättas för att följa arbetet under genomförandeprocessen, och rapportera till staden hur arbetet fortlöper ur miljö- och klimatsynpunkt med särskilt fokus på dricksvattenförsörjningen. Analys Aktiviteten leds av stadsledningskontoret.
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Stadshus AB, Stockholm Vatten och Avfall och Stockholm Exergi utreda hur en storskalig samförbränning av slam och biobränsle kan komma igång och användas utan att det skadar den biologiska mångfalden
Aktivitet
 Samverka med förvaltningar och andra bolag inom staden för att ta fram gemensam klimatkalkyl för nybyggnationer. Analys Här finns ett beroende av stadens arbete med att ta fram klimatkalkyler. Detta arbete dras ut i tiden och kommer även upp i den kommande klimathandlingsplanen som ska gälla för 2024.
 Steg 1: Fastställa verktyg för klimatkalkyler (inkl. systemgränser) för bolagets projekt.
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, trafikenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventera hur mycket biokol som staden har behov av samt ta fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol som ska etableras senast år 2024.
 Ta fram modell för livscykelanalys för material i verksamheten. Analys Förstudier är genomförda, men arbetet med modellen startas under andra halvåret då en resurs finns på plats för att arbeta med frågan.
 Ta fram stöd för att ställa hållbarhetskrav i upphandling inom kategoriteamen.
 Utbilda och förankra förväntningar på användande av "Avfallsplan" från handlingsplan för cirkulärt byggande i bygg- och anläggningsprojekt
 Utreda hur bolagets tjänsteutlåtanden kan utvecklas så att miljö- och klimatperspektiv samt klimatanpassningsåtgärder redovisas inför beslut i bolagsstyrelsen.

2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Vid Bornsjöegendomarna arbetar bolaget kontinuerligt och aktivt med att gynna biologisk mångfald. Det tillsammans med att skydda vattenkvaliteten i Bornsjön är av grundpelarna i uppdraget kring Bornsjön. Jordbruket som är kravmärkt bidrar starkt men även skötseln av skogsmark ger en högre mångfald med omställning till högre andel lövträd.

Vid Bornsjön och runt Norsborgs vattenverk har det odlats blomsterängar för att främja pollinering. På Henriksdalsberget har bolaget bikupor av samma anledning. Döda ekar och sandhögar främjar solitärbin runt Bornsjön. Under sommaren har Bornsjön tagit emot får som på grund av torkan hotades av nödslakt istället fick de beta och bekämpa jättebjörnlakor i hagar på runt Bornsjön.

Bornsjöns blomsterängar

På Norsborgs vattenverk räddades 13 fladdermöss där två av arterna är skyddade. För att fasanerna som huserar runt Norsborg ska trivas behålls en stor del växtlighet.

Underhållet av dagvattenanläggningarna är anpassade utefter att störa den biologiska mångfalden så lite som möjligt.

Vid nybyggnation av avfallsanläggning med takkonstruktion anläggs om möjligt gröna tak för att möjliggöra biologisk mångfald.

Under året pågår ett arbete i projektverksamheten med att ta fram checklistor med lämpliga åtgärder kopplat till biologisk mångfald som kan användas vid lokala åtgärdsplaner, (LÅP-arbeten), som till exempel dammar. Detta sker i samarbete med miljöförvaltningen.

Ett omfattande skyltprogram vid bolagets dagvattenanläggningar tas fram. Detta innehåller bland annat information om växt och djurliv, och dess roll i vattenekosystemet.

	Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
	Verka för att den egna verksamheten bidrar till stärkt biologisk mångfald vid arbeten och återställande av mark.	Främja biologisk mångfald vid genomförande av åtgärder i de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus i den mån det är förenligt med åtgärdens huvudsakliga syfte.
		Implementera rutiner för att stärka den biologiska mångfalden på platsen i samband med bygg- och anläggningsprojekt.
		Underhålla och förvalta vidtagna åtgärder för att bidra till biologisk mångfald (sandhögar för solitärbin, planterade buskar, ängsblommor mm).

2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

För att minska utsläppen drivs bolagets renhållningsfordon på fossilbränslefria drivmedel och under perioden togs stadens första helelektriska sopbil i drift. Vidare erbjuds återvinnings- och

återbrukstjänster i hela staden, med lokala återbruk, mobila lösningar och Pop up-lösningar, det i sig kan leda till att antal privattransporter till återvinningscentraler minskar.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
 Andel förnyelsebart drivmedel i personbilar och lastbilar.	98 %	94 %	94 %

2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Bolaget arbetar tillsammans med andra för att synliggöra Östra Mälaren som dricksvattentäkt och förhoppningsvis på så sätt bidra till att minska utsläppen.

Bolaget bedriver verksamhet enligt tillstånd och med största möjliga hänsyn till omgivningen.

Vidare är bolaget ansvarig för Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet inom staden. Samarbete med miljöförvaltningen som ansvarar för mål 14 Hav och marina resurser pågår fortsatt för att lyfta fram ytterligare insatser för att nå målen.

Informationskampanjen "Monster of Tvätt" uppmuntrar stockholmare till att tvätta mer hållbart, och därigenom bidrar till minskade utsläpp till avloppsvattnet. Nyhetsbrevet "Hållbart Stockholm" har gått ut till alla stockholmare och fastighetsägare. Det innehåller många olika miljöbudskap och tips på vad man själv kan göra för att bidra till en hållbar stad.

En uppdaterad rutin för byggvarubedömningen är framtagen och under perioden har implementering fortsatt. Syftet är att öka användningen av byggvarubedömningen på ett ändamålsenligt sätt i bolagets projektverksamhet. En bolagsgemensam vägledning för miljökrav i entreprenadens utförande (MEG) har tagits fram och implementering pågår i verksamheten. En pilot genomförs där bygg- och anläggningsprojekten får operativt stöd för att hantera byggvarubedömningen och andra miljökrav, pågår. Piloten förväntas även ge erfarenhet för att bättre förstå hur framtida stöd bör se ut och vilka resurser som behövs.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
 Andel farligt avfall i soppåsen	0,1%		0,1%
 Antal av 14 utvalda ämnen som uppvisar sjunkande eller oförändrade halter i slam	14 st		14 st
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system			100%
Analys För bolaget kan generellt sägas att vi inte uppfyller kraven på användning av Byggvarubedömningen än så länge. Nya rutiner både vad gäller registrering och mätning av utfall har implementerades och förväntas ge tydliga resultat först under 2024.			

	Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
	Arbeta med åtgärder i enlighet med lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster för att uppnå god ekologisk och kemisk status och prioritera åtgärder som bidrar till stadsutveckling.	 Lämna över fem åtgärder från de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus till genomförande. Analys Många åtgärder har blivit förgävesprojekt som inte kunnat gå vidare till genomförande. Det har flera orsaker såsom målkonflikter om marken, tekniska utmaningar och att åtgärder ligger inom kommunalt naturreservat. Åtgärder som görs för att undvika förgävesprojekt är bland annat • Ett arbete för att tidigare kunna identifiera tekniska utmaningar med åtgärdsförslag • Dialog med reservatstillsynen om samtliga åtgärder som föreslås i skyddad natur • Dialog med andra delar av staden, som parkplanering och exploateringsprojekt, för att så tidigt som möjligt hitta målkonflikter.
	Bidra med expertis inom sjörestauration vid genomförandet av lokala åtgärdsprogram för god vattenstatus.	 Bidra med expertis vid sjörestauration på uppdrag av exploateringskontoret.
	Bistå stadsdelsnämnder, trafikinämnden och fastighetsägare som installerar drickvattensfontäner i hela staden, särskilt i de områden som pekats ut som riskområden för värmeeffekter.	 Stödja stadens verksamheter att tillgänggöra dricksvatten. Analys Rutiner finns och är kommunicerade, utsedd kontaktperson finns som extra stöd vid frågor och inkomna servisanmälan för beställning tjänst märks för att en snabbare hantering.
	I samråd med kommunstyrelsen ta fram ett stadsövergripande kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling.	 Framtagande av stadsövergripande kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling. Analys Informationsmaterial om matavfallssortering och kampanjmaterial för ökad sortering finns framtaget.
	Utreda gränssnitt mellan skyfallslösningar och dagvattenlösningar samt aktivt söka möjliga externa finansieringskällor.	 Tillsammans med trafikkontoret ta fram förslag på förvaltning av underjordiska skyfallsanläggningar. Utökad dialog och samarbete med exploateringskontoret redan i tidiga skeden för att ha en god uppfattning om investeringsbehov för dagvatten- och skyfallslösningar samt alternativa finansieringsmöjligheter.

Aktivitet	
	Aktivitet för att beställa utvärdering av rötresten för innehåll av mikroplaster.
	Implementera stadens program och handlingsplaner för hållbarhet i inköpsarbetet.
	Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafikenämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda en styrnings- och finansieringsmodell för att öka takten i framtagnandet och genomförandet av stadens lokala åtgärdsprogram för vatten. Analys Dialog och möten har genomförts med stadsledningskontoret som drivit aktiviteten.
	Samarbete med leverantörer för att öka hållbarheten i leverantörskedjan.
	Stockholm Vatten och Avfall AB ska ta fram en plan för att installera digitala vattenmätare hos bolagets kunder och i den egna verksamheten för att minimera mängden odebiterat vatten, förbättra ekonomistyrningen samt minska vattenanvändning.
	Stockholm Vatten och Avfall AB ska utreda hur de kan göra det enklare för stadens invånare att återvinna, det kan inkludera aspekter såsom fler mobila miljöstationer, utökade öppettider vid återvinningscentralerna samt hur insamling av trädgårdsavfall kan underlättas för person utan bil.
	Stockholm Vatten och Avfall AB ska, för att trygga stockholmarnas tillgång till ett friskt dricksvatten, utreda metoder och förslå åtgärder för att rena dricksvattnet från skadliga ämnen såsom läkemedelsrester, PFAS, tungmetaller och mikroplaster.
	Säkerställa att Byggarubedömningen (BVB) används för alla bygg- och anläggningsprojekt samt renoveringar inom Stockholm Vatten och Avfall.
	Ta fram kommunikationskoncept för hållbar vattenanvändning
	Utveckling av befintlig yta för återvinning av schaktmassor i Älvsjö, samt mål att hitta ett ytterligare alternativ på norra sidan. Analys Utvecklingen av ytor för återvinning av schaktmassor pågår för fullt och dialoger pågår i skrivande stund kring två nya eventuellt tillkommande möjligheter. Utvecklingen och intresset både regionalt och nationellt är mycket stort och flera studiebesök har genomförts i vår Älvsjöanläggning. Det har inte tillkommit nya ytor under 2022 men flera etableringsprocesser pågår och arbetet fortsätter under 2023. Etableringstiden är dock betydligt längre än vad vi hoppats på.

Mål 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Bolaget arbetar kontinuerligt med att utveckla och stärka bolagets ekonomistyrning inom ramen för stadens mål. Det sker bland annat genom att utveckla bolagets kategoristyrning för inköp samt genom bolagets arbete med taxor, externa affärer etcetera.

Bolaget avvecklar gamla maskiner och inventarier på ett hållbart och ekonomiskt fördelaktigt sätt som exempelvis säljs vidare på andra-hands-marknaden eller skänks till behövande länder, till exempel dieselaggregat som skänktes till Ukraina.

3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Bolaget arbetar aktivt med att utveckla bolagets investeringsverksamhet, genomför ett flertal förbättringsåtgärder för att utveckla projektverksamheten inom bygg- och anläggning – detta leder till bättre strukturer och ordning och reda.

Bolaget har fortsatt stora investeringsvolymen. För att öka prognossäkerheten har bolaget startat ett kalkylprojekt, som ett led för att ta fram kvalitetssäkrade schablonkostnader. Fokus inledningsvis är förnyelseplane- och exploateringsprojekt. Vidare ser bolaget över investeringsmodellen med stöd för projektledning.

	Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
	Delta i arbetet med Digital Futures i syfte att genom digital teknik möta samhällsutmaningar som staden står inför.	Delta i projektet "Hur säkrar och kontrollerar vi kvaliteten på vår viktigaste naturtillgång: rent vatten?"
		Koppla upp utsatta flödesmätare i Blackeberg mot MindSphere. Analys Bolaget har pausat uppkoppling av dessa mätare och istället startat upp ett investeringsprojekt med mål att till början av nästa år koppla upp bolagets grannkommunmätare då detta bedöms som mer prioriterat.
	Delta i stadens digitaliseringsarbete och i samverkansavtalet med KTH samt samverka med andra forskningsinstitutioner.	Medverka i aktiviteter anordnade av KTH Vattencentrum
	Ta fram och implementera en plan för att förbättra det ekonomiska resultatet i syfte att motverka behov av taxeökningar	Ta fram en rapport över bolagets ekonomiska situation, i rådande läge och utblick, inklusive ökad visualisering.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
Andel investeringsprojekt vars genomförande beslut är i god överensstämmelse med inriktningsbeslut Analys Inga genomförandebeslut har tagits under perioden.			90 %
Avvikelse investeringsbudget, %	3,5 %	4 400 mnkr	4 250 mnkr
Analys Investeringsnivån för året prognostiseras högre än budget (4 400 vs 4 250) miljoner kronor vilket motsvarar en ökning med 150 mnkr eller 3,5 % jämfört med årsbudgeten.			

3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Stockholm Vatten och Avfall arbetar proaktiv för att ge stockholmare som står långt från arbetsmarknaden möjlighet till jobb. Bolaget gör detta genom en rad aktiviteter.

Dels har bolaget sedan tidigare arbetat fram stående årsplatser för Stockholmsjobb, öronmärkta arbetstillfällen som sänker trösklar och ger individer möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Under perioden har en sådan plats utannonserats som vakant. Satsningen ger individerna aktuell arbetslivserfarenhet, ökad kompetens och förhoppningsvis en god rekommendation inför nästkommande arbetsmöjlighet. En viss begränsning råder dock i bolagets kollektivavtal vilket innebär att bolaget idag inte har samma möjlighet som stadens förvaltningar att erbjuda tillfälliga anställningar. Under perioden har bolaget fört dialog med arbetsgivarorganisationen om detta som en aktuell utvecklingsfråga.

Under 2023 har bolaget tillsammans med branschorganisationen Svenskt Vatten och andra parter påbörjat ett arbete med att ta fram ett branschöverskridande traineeprogram. Programmet syftar till att accelerera kompetensen hos nyexaminerade ingenjörer genom att kandidaterna får tjänstgöra hos olika arbetsgivare inom branschen under traineeprodukten. Satsningen gäller i nuläget för Stockholmsregionen men ambitionen är att vidareutveckla konceptet på nationell nivå. Under perioden har två möjliga traineeprodukter identifierats inom bolaget och arbete har påbörjats med att utannonsera de tillgängliga platserna.

Att ta emot ferieungdomar och praktikanter ser bolaget som en viktig del för att säkerställa kompetensförsörjningen på lång sikt. Stockholm Vatten och Avfalls ferieungdomar och praktikanter får enligt befintligt koncept god inblick i fler av bolagets verksamhetsområden och yrkesroller i syfte att stimulera till studieval inom bolagets kritiska kompetensområden.

Bolagets ambition är att fortsatt öka antalet ferie- och praktikplatser per år varför det bolagsgemensamma konceptet ska vidareutvecklas för att underlätta mottagandet ytterligare.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
 Bidra till aktivitetsinsatser, bland annat Stockholmsjobb, som sänker trösklar till jobb och underlättar inträde på arbetsmarknaden.	 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb.	0 st	0 st	
	Analys Bolaget har tillhandahållit en plats på vårt huvudkontor i receptionen. Tyvärr var bedömningen att det inte fanns någon kandidat som uppfyllde de krav som ställs för rollen.			
	 Antal tillhandahållna platser för feriejobb.	27 st	30 st	25 st
	 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar.	1 st	10 st	10 st
	Analys Från och med 1 april 2023 träder det nya kollektivavtalet för yrkesarbetare i kraft. Då kommer bolaget att kunna erbjuda denna typ av tillfälliga anställningar på två år med särskilda villkor för arbetsmarknadsåtgärder. Förhoppningen är att även tjänstemän ska gå med på denna överenskommelse, diskussioner pågår.			

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
	 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb.	2 st	10 st	10 st
	Analys Under perioden har bolaget tillhandahållit två nya platser för Stockholmsjobb. Den ena platsen tillsattes i en verksamhet som sedan tidigare har ett utarbetat koncept för mottagande. Den andra platsen kunde dock inte tillsättas då stadens jobbtorg inte kunde matcha någon lämplig kandidat till rollen. Bolaget planerar att tillhandahålla fler platser under året. Det finns dock en risk att bolaget inte uppnår årsmålet då bolagets kollektivavtal inte möjliggjort tillfälliga anställningar i samma utsträckning som för stadens förvaltningar. Under perioden har dock kollektivavtalen omförhandlats för bolagets yrkesmannagrupper vilket kan komma att underlätta mottagandet något under året. Omförhandling av tjänstemannafacken avtal påbörjas under året med förhoppning att öka möjligheten till mottagande ytterligare. Årsmålet kvarstår.			
	 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi.	27 st	25 st	25 st

3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

För att bidra till ett växande Stockholm utvecklas processer och organisation för exploateringsprojekt och bolaget deltar i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av infrastruktur. Bolaget arbetar för att VA- och avfallsfrågorna ska komma in i ett tidigt skede i stadens planering. Bolaget har tillsammans med exploateringskontoret tagit fram en arbetsprocess och rutiner för exploateringsprojekt på allmän plats där ledningsarbeten ingår. Syftet är att förenkla och likrikta samarbetet mellan parterna men även att öka spårbarheten och effektivisera samarbetet.

3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Stockholm Vatten och Avfall arbetar aktivt med att utveckla ledarskapet genom att kontinuerligt tydliggöra och följa upp förväntningarna på samtliga ledare samt erbjuda relevanta utvecklingsinsatser. I bolagets ledarstrategi framgår det att ledarskapet ska präglas av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Ledarstrategins intentioner återkommer såväl i chefsintroduktion som i bolagets ledarprogram.

Bolaget arbetar aktivt med personalpolicy som tar upp vikten av medarbetarnas delaktighet och inflytande på arbetsplatsen. Samtliga medarbetare och ledare introduceras till policyn och bolaget följer årligen (via medarbetarenkäten) upp hur väl medarbetare och ledare förhåller sig till policyn. Medarbetarenkäten har över tid påvisat att medarbetare upplever ledarskapet, arbetsuppgifterna och förutsättningarna i arbetet som mycket goda. 2023 års medarbetarundersökning genererade ett högt index (87) kopplat till ledarskapet.

Bolagets personalpolicy tar vidare upp vikten av en arbetsmiljö där alla behandlas på samma respektfulla sätt, ges samma goda förutsättningar att ta ansvar samt utvecklas i arbetet. 2023 års medarbetarenkät som undersöker dessa frågor genererade under perioden ett tillfredsställande index (83), vilket påvisar att medarbetarnas upplevelser överensstämmer väl med bolagets målsättning på området.

Under 2023 införde bolaget en arbetsmiljövecka med målet att arbetsmiljöveckan ska vara ett

årligt återkommande åtagande för att stärka bolagets kultur avseende arbetsmiljö. Satsningen genomfördes med goda resultat och under perioden har en utvärdering genomförts för att vidareutveckla konceptet till nästa år.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
 Verka för ett ledarskap präglat av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod.	 Aktivt Medskapandeindex	83		84
	Analys Bolaget lyckas 2023 behålla sitt redan höga resultat från medarbetarenkäten. Bolaget har över tid arbetat aktivt med enkätresultatet och har identifierat bolagsgemensamma utvecklingsfrågor där bolagsgemensam handlingsplan har tagits fram. Fokus har främst legat på att höja delindex t "Styrning" vilket också över tid gett goda resultat (från 76 till 79). Svarsfrekvensen för 2023 var 90 procent.			
	 Sjukfrånvaro	3,3 %	3,5 %	3,5 %
	 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,1 %	1,8 %	1,8 %
	Analys Korttidssjukfrånvaron är högre än årsmålet. Männen står för en större del av korttidsfrånvaron. Troligtvis påverkar den tidigare pandemin fortfarande dessa siffror då många män i bolaget arbetar i yrken där närvaron på arbetsplatsen är nödvändig samtidigt som bolaget under en stor del av den senaste 12-månadersperioden haft skärpta regler kring symptomfri närvaro.			

3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

 Bolaget fortsätter att utveckla krisorganisationen och har på uppdrag av Staden påbörjat arbetet kring den civila beredskapen, där bolaget är ansvariga för beredskapsområdet kommunalteknisk försörjning och kulturmiljö samt deltagande i beredskapssektorn livsmedelsförsörjning och dricksvatten. Det initiala arbetet ses som ett första steg för att sedan kontinuerligt arbeta med frågan.

Vidare har bolaget påbörjat ett arbete med att analysera och kartlägga verksamhetsskyddet. Syftet med verksamhetsskyddsanalyserna är att skapa en nulägesbild och underlag för beslut för att kunna allokera resurser och få effekt i målet med hög kvalitet och korrekta beslut kring risknivåer, anpassade efter det säkerhetspolitiska läget som utvecklas mot Sverige de senaste åren.

Under perioden har bolaget arbetat vidare med att minimera risken för olika typer av cyber-attacker. Det pågår testning av ny teknik och utfallet kommer att analyseras innan beslut tas om vidare genomförande.

I arbetet med att säkerställa att stadens upphandlade aktörer inte bidrar till brottslighet ställer bolaget krav vid upphandlingstillfället på att personer i ledande ställning hos anbudsgivarna inte varit dömda för viss typ av allvarlig brottslighet, såsom exempelvis miljöbrott, skattebrott, korruption, bedrägeri eller annan typ av organiserad brottslighet. Vidare kontrolleras samtliga leverantörer vid minst ett tillfälle per år avseende vissa typer av skattebrott och andra oegentligheter. För avtal som är verksamhetskritiska för bolagets verksamhet eller avtal inom branscher där det finns kännedom om oegentligheter genomförs mer omfattande avtalsförvaltning där vi regelbundet träffar leverantörerna.

Arbetsrättsliga kontraktsvillkor ställs i samtliga upphandlingar där bedömningen är att det är behövligt. Som exempel ställs krav på minimilön, semester och arbetstid i bolagets entreprenadkontrakt både inom bygg- och anläggningsområdet.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Arsmål
 Andel elektroniska inköp	77 %		75 %
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts			94 %
Aktivitet			
 Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för fredstida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan.			
 Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning.			
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska utreda möjligheterna att på sikt återta delar av sophämtningen i egen regi.			

3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Bolaget anser att detta mål kommer uppnås genom att bolaget har ett systematiskt arbete som genomsyrar varje projekt och verksamhetsområde och föregås av noggranna riskanalyser samt åtgärdsplaner för att hålla arbete i offentliga miljöer trygga.

Bolaget samverkar med socialnämnden för en kartläggning av mängden droger som finns i Stockholms avloppsvatten. Aktiviteten pågår enligt plan i samarbete med socialförvaltningen. Första provtagningskampanjen pågår och en andra är inplanerad under hösten.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Arsmål
 Praktisk uthållig produktionskapacitet i m3/h.	21 000	21 000	21 000
 Rent och hälsosamt dricksvatten enligt SLVFS 2001:30, § 7. (Uppfyllda gränsvärden)	3	3	3
Aktivitet			
 Socialnämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB beställa en analys av mängden droger som finns i Stockholms avloppsvatten.			
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden samla relevanta aktörer för att förhindra nedskräpning vid återvinningsstationerna.			
Analys Inför januari 2024, då bolaget övertar ansvaret för förpackningsinsamlingen och återvinningsstationerna, kommer kommunikation om nedskräpning att prioriteras och samordnas. Aktiviteten ingår i det nya förpackningsinsamlingsansvaret.			

3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Bolaget deltar under året i olika internationella konferenser och bygger upp nätverk för ökat samarbete i Sverige och internationellt.

Som ett led i omvärldsbevakningen gällande maskinella insamlingssystem samt avfallsanläggningar bedrivs samarbete med andra kommuner men också internationellt.

Genom en samfinansiering mellan Stockholm Vatten och Avfall, Käppala och Syvab, har bolaget en doktorand som tittar på fossilfria kolkällor. Doktoranden arbetar på enligt plan och är klar under 2024.

Tillsammans med berörda bolag och förvaltningar kommer bolaget under hösten att inleda arbetet i ett Funktionshindersråd i enlighet med stadens krav. Det är av stor vikt för bolaget att vara lyhörda för hur bolagets verksamhet kan förbättras för att skapa en jämställd verksamhet för Stockholm Vatten och Avfalls kunder och medarbetare.